

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, augusztus 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Vasárnap: Lajos napján.
Aradi kereskedők dolgai.
Törvényjavaslat a munkások baleset-biztosításáról.
Országos atlétikai viadal Aradon.
Hogy történt a klegyesés?
Jekelfalussy iskolája.
A székcs párosan ...
Belgrádban vízfürdő készül.
Rejtélyes gyilkosság Orsován.
Nyúl helyett ember.
A retiráló garnizon.
Fizetésemelések a városnál.
Beszélgetés a szultánnal.
Tiszteletadás a városnál.
Egy magyar nő párisi regénye.
Modern Morán grófné.
Az új függetlenségi párt.
Tömeges betörések Pécskán.
Anarkia Oroszországban.
Téma: Szereltem. Írta: Lux Terka.
Csarnok: Márta. Írta: Hajdu Gyula.

Lajos napján.

Arad, augusztus 24

Az ő Nevének napján, emlékeztetőjén az ő nagyságának, nemzetet ujjaformáló erejének, vessünk számot magunkkal: megvan-e még az örökség, amelyet Kossuth Lajos ránk hagyott?

Gazdag, az anyag és a szellem kincseit buján termő örökség volt ez. De egyben sajátságos: csak annak jelentett hasznát, aki okosan tudott rajta szántani-venni. Aminthogy az írárok klasszikusait

se lehet az analfabéták és az alacsony tudásuk kezébe adni, s ezek akármennyit is betűznék, hasznát nem vennék a bölcs írárok: azonmód a politika és az állambölcsesség klasszikusának dogmáit is csak a felnőtt eszű ember értheti és teheti értéké. A ki Kossuth Lajosban és alkotásaiban csak a jelszavakat látja, s csak azokat váltja lelki tulajdonául: az nagyon szegény, ügyefogyott részese a kövér hagyaték ak.

S még egyben különös ez az örökség. Nem akkor ismerte fel értékét a nemzet, amikor ennek a nemzeti örökségnek birtokosa lett. Nehéz napokat éltünk és az okos mérséklet elve borította le rólunk az alkotmánytalan sötétséget. Azután, hosszú ideig, a mérséklet tartózkodóvá tette a nemzetet, s inkább nélkülözötte a teljes függetlenség kincseit, semhogy azokért küzdelmeket kelljen folytatni. Talán nem is lettünk volna elég erősek a harcra, a mely ezekkel a kincsekkel járt. De az idők múltán Kossuth neve, Kossuth utja hódító utat tett az országban, és a nemzet a milliók kezével nyult a parlagon heverő örökség, Magyarország függetlensége felé: igen, ezt akarom!

S a mienk ez az örökség. Megtéréssel, a mult tévelygéseinek beismerésével, két esztendei nélkülözéssel, az alkotmánytalanság ellen való harccal magához váltotta a nemzet. És Lajos napján, ha nem pusztán a nemzeti hiúságot elégítjük ki az ünneppel, hanem a lelkiismeretünket

is megszólaltatjuk, azt kérdezzük: megvan-e még ez az örökség?

Lehet, hogy megvan: csak tudnók, hogy hol keressük.

A kormányban, a melyben elsőkül foglalnak helyet a függetlenségi miniszterek? Az egyik miniszter, a hozzá legközelebb álló, az ő fia: valóságos belső titkos tanácsos akart lenni. Csak Justh Gyulán és Polonyin mult, hogy az osztrák közjognak ezt a diszes méltóságát augusztus 18-án rája nem varrták. Es a negyvennyolcbeli, magyar ipart teremtő Védegyelet megalapítójának fia nem mehet el az iparpártolás kongresszusára, mert Ausztriából csak a „társadalmi“ iparpártolást hagyják jóvá, s nem engedik, hogy azt egy magyar miniszter is támogassa. Ez a kormány a józan önmegtartóztatás takarójával fedi, a minek megcsinálására erőtlenségre, vagy sajnálja a kényelmét és a bársonyszék biztonságát. S függetlenségi a kormány disze, Polonyi Géza, a kiről igazságügyminiszter létére úgy beszélnek, mint egy szilenciumos prókátorról. Ez a kormány nem a Kossuth Lajos kormánya.

A függetlenségi pártban? Nem kell nekünk beszélni; még csengenek a szavak, a melyeket erről a pártól a hozzá tartozók mondtak. A higgadtak egyike: Mocsáry Lajos, és egy a szélsők közül: Lengyel Zoltán. Azt mondja Mocsáry: „Ez nem egyesülés bizonyos célokra, hanem fúzió, hatvanhetes alapon. Évek sorára berendezett nagy párt a többség, a

Szereltem.

Írta: Lux Terka.

Az valami abszurdum volt, ahogy a két Balogh-leány hazudott.

Kivált a nagyobbik, ez a lánghaju, szép-lősarau, négerorru leány. A kisebbikben valamivel mégis több volt a karakter, hanem ha a négerorru hozzákezdett, na! ...

Sohasem felejttem el. Egy leckeórán azt kérdezte tőle a tanítónk: Mit készítenek az árpából?

— Zablekvárt! — kiáltotta a tudás büszkeségével Balogh Pepl.

Orfiai hahotában törtünk ki a lehetetlen édesség hallatára, de ő cseppet se zavartatta magát. Megesküdött tizszer, huszszor, hogy: igenis, az árpából zablekvárt készítenek. Ő látta Pesten, a gyárban, a nagyapjánál.

Pest és a nagyapa! ...

Én akkor azt hittem, hogy Pestet egyenesen a két Balogh-leány tiszteletére építették és hogy a király csak azért lett király, hogy a Baloghék nagyapjával barátkozhassék.

Én Istenem, micsoda kriterium volt az az ő szemükben, hogy ők Pesten születtek! Hogy lenéztek minket, szegény havasajli városka szülöttéit, amiért első tekintetünk a kék égre és nem a zablekvárt gyártó kormos kéményekre esett.

Mindezt összevéve, ahogy visszaemlékszem gyermekkorom aranyálmaira, ki nem állhattam

a Balogh-leányokat. Pedig hibáik iránt elnézéssel kellett volna hogy legyek, már csak azért is, mivel a reájuk dobott köből bátran fentert-hattam volna egyet a magam számára is.

Mert tisztára olyan idioszinkráziám volt nekem is a könyvektől, mint nekik.

Mi voltunk hárman a legrosszabb tanulók az egész iskolában.

Gondolom, ők ez oknál fogva ragaszkodtak hozzám, én hozzájuk más oknál fogva.

Ennek a két kis Hári Jánosnak volt egy nagy leánytestvérük: a Kata kisasszony.

Ezért az „asszonyi minta“ tanulmányozásáért vettem én meg a hajlítható és hajlíthatatlan igéket, a zongorát és a franciát és mindenféle tudományt, csak azért, hogy ha nagy leány leszek, ép oly kecsesen tudjam fejemet meghajtani, a lábaimat, kezeimet mozgatni, a derekamot befűzni és ah, életemnek felét oda adom, ha olyan nyakra tehetek szert, mint a Kata kisasszonyé.

A nyaka és a termete gyönyörű is volt, az arca bizony — csak csinos. Hanem a járásának, mozgásának, öltözködésének az eleganciája, olyan nem volt több nemcsak a mi, hanem a Baloghék házában: Pesten sem.

Szegény Balogh Kata! Minek is kell, hogy a legtöbb nőnek története legyen? És a tiedet is, én kecses Junóm, az asszonyok történetének előjátékával kell, hogy küzdjem: a szerelemmel.

Kata kisasszony szerelemes lett egy vándor komédiás-trupp lírikusáta és megszökött vele.

Egy áló esztendeig egyébről se beszéltek a mi városkánkban, mint ennek a furor amatoriusnak a történetéről. Mikor aztán a közvélemény az utolsó falatka húst is lemarta a konc-ról, — elhallgattak.

Átkozottul spleens napom volt. A földön köd, a mellemen köd, a gondolataimon köd.

Délután vettem a galucsniát, fogtam az esernyőmet s nekivágtam az első sáros utcának.

Künn még jobban bántott a köd. Foglalkozni akartam idegen emberekkel, de minduntalan a magam emberei nyomultak előttembe.

Egyezzer csak, az Isten tudja, hogy miért, eszembe jutott Balogh Kata. Ebbe a névbe, alakba olyan mohó reménnyel kapaszkodtam bele, mint a vízbeesett darázs a falevélbe.

— Onó, ezen virágos partra jutunk!

Csakugyan, a Baloghék kertjében voltam ... Edes, tikkasztó júliusi délután ...

A bogarak zümmögve, becsipve az illattól, kalimpálnak virágról virágra, s mi a triumvirátus ott henylünk a fűben.

Karjaink a fejünk alatt, szemeink lehunyva, a francia grammatika egy sereg hangyának szolgálva boulevardul és a néger-orru hazudik, egyre hazudik álmos, lusta hangján: Pestről, a nagypapáról, az üvegkerékű hintóról, arról az akkora nagy báburól, mint én, vagy ő, vagy ő, királyné fog neki karácsonyra küldeni és éppen, de éppen úgy fog beszélni, mint én, vagy ő ...

melynek lakatot tettek a szájára. S azt kiáltja világga Lengyel Zoltán: „Sem a párt, sem a koalíció nem csinál függetlenségi politikát.” Azt mondja, hogy a többség osztrák politikát támogat. Ne higyjünk se Mocsáry Lajosnak, se Lengyel Zoltánnak, csak nézzük meg a tehetetlen, érdekszállakkal összefűzött, stréberekkkel tarkázott, alázatos pártot: ez nem a Kossuth Lajos pártja.

A társadalomban? Itt találunk meg a magyarok egységét, a melyre Kossuth Lajos politikájának annyira szüksége van? Ez a társadalom igyekszik még több részre szakadni, mint eddig. Kutat egymásnak politikai multjában, hogy kit lehetne lehetetlenné tenni, tőle a közérdekű munkálkodásban való részvétel jogát egyszer s mindenkorra elvenni. A lelkesedése divatjáték, megbizhatatlan gyufatű: az iparpártolás zajával fegyverkezésre csalta az ellenséget, de maga nem vállalkozik a szorongatott ipar védelmére. Ezt a társadalmat Kossuth Lajos nem vállalhatná magáénak?

S a nép? Ó, a nép nagy szükségét érzi Kossuth Lajosnak, az ő irányának. Tétovázva áll meg a jövő tanai, a szociális fejlődés új törvényei előtt, a melyek a lelkét ostromolják. S érzi, hogy ezektől még valami elválasztja; nem szakíthat annyira a multtal, a hogy ezek az új törvények kívánják. S a jelennek mégis elégedetlen. Radikális, demokrata, és mégis nemzeti hagyományokon nyugvó politikának érzi szükségét. Egy szóval is lehet nevezni: Kossuth Lajos politikájának.

De a ki illet akarna ma csinálni, az ellensége a hazának, az galád módon megakasztja a nemzet megmentőinek munkáját. A radikális szó hallatára is riadtan futnak össze a félhivatalosak és haladópartit keresnek, a kivel azt a szót el lehessen némitani. E közben pedig a nép fogyó reménnyel, vesztett bizalommal nézi a nagybirtokosok mindjobban fejlődő uralmát. Ez a nép a Kossuth Lajos népe: de nincs, a ki őket Kossuth Lajos öröksége, a teljes nemzeti egyenlőség, s a jólétet termő függetlenség felé vezesse.

Aradi kereskedők dolgai.

(A Magyar Várárszámolás.)

— Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 24.

Az Aradi Kereskedők Köre választmánya csütörtök este Tedschi Viktor elnöklésével tartotta augusztus havi ülését. Az elnöki jelentések után, a mely az üdvözlésekről és a részvénytartozásokról emlékezett meg, nagy érdeklődést keltett a vigalmi bizottság jelentése a kör által augusztus 12 én rendezett Magyar Várárról. A bemutatott számadások szerint a Magyar Váár, egyes, még le nem számolt kiadások levonásával, több mint 1300 korona tiszta jövedelmet ért el. A választmány a bizottság előterjesztése az elárultó hölgyeknek és a sátrak védőasszonyainak, a Magyar Váárra árukat küldött gyárosoknak és termelőknek, a felülfizetőknek és másoknak, a kik szívessegükkel a Magyar Váárhoz hozzájárultak, végül az aradi lapok szerkesztőségének köszönetet szavazott. Tedschi Viktor előterjesztése a választmány Sági Henrik vigalmi bizottsági elnök, Linneberger Károly bizottsági titkár, Ifj. Kocsi Ferenc bizottsági jegyzőnek, Gara Árminnak, s a vigalmi bizottság tagjainak elismerő köszönetet szavazott. A tiszta jövedelemből a választmány 1200 koronát az Aradi Kereskedők Köre legújabb intézményének, a Kereskedelmi Alkalmazottak Segélycsoportjának alapjához csatolt.

A helyeszközlő osztály jelentése, a mely a kettős sorozás miatt beállott nagy keresletről és forgalomról adott számot, érdekes példákat sorolt fel arra nézve, hogy az osztály nemcsak állást szerez az alkalmazottaknak, de helyzetük javítása körül is eredményeket ért el. Az osztály jövedelmének feleslegéből ismét 50 koronát bontalt.

A közművelődési osztály érdekes új tervéről számolt be: az osztály a kör részére, egyelőre a szövetségben, mintagymenyt szervez, a mely szemléltető alakban mutatja be a szövetségi nyersanyagokat, fegyvertárgyakat, azok gyártási módját, s a különféle módokat. A gyűjtemény egyes részei: a gyapot, a cseresznye részei, a műselyem, a len, stb. már együtt vannak, egyebekre nézve az illetékes hazai gyárosok már nyilatkozatokat tettek, hogy a kért mintákat készséggel küldik be. Ezekről az őz folyamán a körben az érdeklődők számára szakszámításokat fognak tartani. A közművelődési osztály az őz folyamán ismét megtartja keres

kedelmi szaktanfolyamát. E jelentéssel kapcsolatban érdeklődéssel fogadták, hogy Meer Armin, a kör közművelődési osztályának igazgatója, külföldi útja alkalmával Hamburgban tanulmányozó látogatást tett a Verein für Handels-Commiss von 1858. in Hamburg című egyesületnél, a melynek 75000 tagja és százhusz emberrel dolgozó hatalmas adminisztrációja van; e tanulmányozásának eredményéről hazatérte után fog jelentést tenni.

A Kör kebelében alakult Kereskedelmi Alkalmazottak Segélycsoportja bejelentette, hogy ez idő szerint több mint kétezer korona alappal rendelkezik, a mi által lehetővé válik, hogy a csoport legcsekélyebb taglétszáma mellett is, minden tag elhalálozása alkalmával hátramaradott 100 korona segélyt kapjanak, a mely összeg a segélycsoport tagjainak szaporodásával emelkedni fog. Wallinger József, a segélycsoport elnökének indítványára a választmány kimondta, hogy újabb mozgalmat indít meg az iránt, hogy a körnek alkalmazott tagjai saját érdekükben a segélycsoportba lépjenek.

Az adományok során a választmány elismeréssel vette tudomásul, hogy Pichler Sándor, a kör főkönyvtárosa az alya, néhai Pichler Herman halála alkalmából, a kör javára tett koszorúmegváltások összegét 100 koronára egészítette ki, s a körnél, mint az atya revét viselő alapítványt isette, kötelező ígéretet tette, hogy az alapítványt 200 koronára egészíti ki, s addig is az alap kamatait évente sajátjából 10 koronára egészíti, a mely összeg minden évben, Pichler Hermann halálának évfordulóján, egy beteg aradi kereskedelmi alkalmazottnak adassék ki. — Végül több társ egyesület átiratát intézték el és új tagokat vettek föl.

Törvényjavaslat a munkások baleset-biztosításáról.

Az első szociális javaslat.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 24.

Félhivatalosan jelentik, hogy a kormány elkészítette és megküldötte az érdekelteknek az ipari munkások kötelező betegsegélyezésére és balesetbiztosítására vonatkozó törvényjavaslatot, amelyet szeptember 3-án még egy szaktanácskozáson letárgyalat, az országgyűlés összeülésekor pedig rögtön a parlament elé terjeszt. E javaslat a kormánynak első szociálpoli-

Es egyszerre megszűnök halló érzékű lény lenni, lélegzetem nehezebbé lesz, csak arra nyitom fel újra szememet, hogy Kata kisasszony egy hosszuszáru gladióduzzsal végigcsiklandozza arcomat.

Vékony, karcsu alakjával, zöldes színű, topáz szemével reám mosolyogva, olyan tisztán láttam magam előtt megjelenni, hogy előrenyújtottam érte kezemet s egy velem szembejövő, lompos öltözetű, hervadt arcú asszonynak mosolyogva mondom: Kata kisasszony!...

Meg is szorítom a hervadt arcú asszony kezét s ez meglepetten kiált fel:

— Istenem! Maga az, kis Adi!

... Nincsen nyár, tél van. Nincsen júniusi délután: részeg bogarakkal, meg fehérbe öltözött, elegáns, karcsu Kata kisasszonnyal. Tél van... Lucskos, ködös, sáros januári délután, nem is a havasaltj városkában, hanem ebben a hideg, cifrázkodó, nagy, bűnös városban... Es a csipetnyi leány megnőve, meg is öregedve, Kata kisasszony meg összetörve, sápadtan, csunya, bő, talán nem is reá szabott szürke ruhában halad mellettem.

Megyünk szótlanul. Sem ő, sem én nem merünk beszélni, csak megyünk. Egy külvárosi szatócsbolt előtt fanyar, görcsös mosolygással mutat a címtáblára.

Egy görbeorru, kancsaszemű halász van odafestve.

— Ez olyan, mint otthon a Goldbergeré.

— Olyan.

Tovább megyünk. Egy dézsás oláh halad a

szekere után, hirtványnak látszó, de azért szívós természetű hegyi kebeje mellett.

Kata kisasszony erre is rámutat.

— Rég nem láttam ilyet. Oh, Istenem, mondja, hogy vannak otthon?

Ezt már zokogva kérdezte.

— Hagyja, — csilltom, — majd beszélünk még erről. Ha nem leszek terhére, haza kísérem. Elpirult, de azért helybenhagyólag intett a fejével.

Hagyma, káposzta, pacsuli, herbatea szag összeholondulva csapta meg az orromat, mikor a Kata kisasszony egy szobából álló lakásába beléptem.

Azt hittem, nyomban elájulok, pedig a szag még semmi sem volt a látnivalókhöz.

A kályha mellett, székeken, öt-hat piszkos szobkendő volt szétterve, s az egyetlen asztalon, amelyen valószínűleg ettek, fehérnemű száradt.

Egy görögdinnyeformájú, piszkos kis pesztonka egy gyereket csicsíogatott a karján és a Kata kisasszony férje, — a lírikus — ágyban feküdt nátha betegséggel.

Tehát ez a „furor amatorius” édene, gondoltam, amint szétnéztem a szobában.

Kata kisasszony leültett egy székre, közel az ajtóhoz, s az ágyból bemutatta a férjét, engem meg viszont a férjének.

A lírikus a bemutatás után érzélgősen sóhajtott és személt drámai fordulatokban kezdte forgatni.

— Istenem, — szót, — milyen kellemetlen helyzetben jöhet hölgyek előtt az ember, ha felesége van. O nem hagy felkelni. A házasság nem is egyéb, nagysád, mint eszklavázs.

— De — mondtam én — gondolom önöknek édes ez a rabszolgaság?

Kata kisasszony elpirult s egy kisleány szégyenlőségével sűtötte le szemét a férje előtt.

Azután egy kis ideig egyik sem szólt hozzám.

Az asszony odament a férje ágyához, valamit suttogott vele, kérielő, alázatos arccal, az meg a méregtől hevesen kipirulva, valamit durván kapott ki az asszony kezéből. Egy csomó szivar volt.

Az asszony most szomorú arccal fordult hozzám s a gyerekekre mutatott.

— Ez az én kis fiam. Othonapos.

Tudomásul vettem s azt kérdeztem tőle halkan:

— Boldog kegyed?

A lírikus gyufát kért, hogy szivarra gyújtson s az asszony sugárzó arccal sietett-eleget tenni a kérésnek.

Azután leült egy ködögő mellé, s míg egy csomó rossz harisnya közt keresgélt, hangosan felelt kérdésekre:

— Nagyon boldog vagyok. Ne higgye, hogy valamit megbántam. Most egy kisse, igaz, hogy rosszul megy a dolgunk; férjemnek afférja volt az igazgatóval és otthagya a társulatot. Mindennap kap különben ajánlatot, de a télen be-

tikai alkotása, amelylyel lényegesen javítani akar az ipari munkásság helyzetén, hogy betegség vagy baleset ne tegye ki a nyomornak és nélkülözésnek a munkaközben keresetképtelenné vált munkást.

A külföld törvényhozásainak sikerült már ezt a kérdést megelégedésre megoldani és így föltehető, hogy a javaslat, ha a gyakorlati élet ismerőinek részvételével tartandó ankét és a parlament retortáján keresztül meg, tartalom és szövegezés szempontjából jóval fölötte fog állani a gazdasági cselédpénztárról szóló törvényünkön, amelyről ma már általános az a vélemény, hogy különösen részleteiben elhibázott alkotás.

Budapesti tudósítónk táviratozza:

Az országos ipartanács állandó bizottsága Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter fölkérésére Wekerle Sándor miniszterelnök elnöke alatt letárgyalta a munkások betegsegélyezési és balesetre biztosításának főbb elvi kérdéseit. A kereskedelmi miniszter ez alapon törvényjavaslatot dolgoztatott ki, amelyet ma a kereskedelmi kamaráknak, valamint az érdekelt munkaadók- és munkásegyleteknek azzal küldött meg, hogy a törvényjavaslatot szeptember 3-án a kereskedelmi miniszteriumban tartandó értekezleten fogják tárgyalni.

A törvényjavaslat 5 részben és 23 fejezetben foglalja magába a betegség és baleset elleni biztosításra vonatkozó rendelkezéseket. Az első fejezet a betegség esetére biztosítottak körét állapítja meg és a biztosítási kötelezettséget lényegesen kiterjeszti, amennyiben 2400 korona évi fizetésig, illetve 8 korona napibérig bevonja a betegség esetére való biztosításba az ipartörvény alá ugyan nem tartozó ipar-, illetve vállalkozásszerűleg üzemelő kereseti foglalkozásokban, mint ügynöki irodákban, színházaknál, gyógyszerárakban és gyógyintézetekben alkalmazottakat s ezenkívül a mezőgazdasági foglalkozásokkal kapcsolatban főtartott iparvállalatok alkalmazottait, továbbá a művészeti, tudományos és más közintézeteknél, valamint az ál-

lami törvényhatósági, községi és közalapítványi vállalatoknál vagy hivatalokban alkalmazottakat, amennyiben hat napnál hosszabb ideig vannak alkalmazásban.

A balesetbiztosítás összes költségeit kizárólag a munkaadók fizetik olyformán, hogy az üzemek veszélyességi osztályokba soroztatnak, ezekben törzskönyvileg nyilvántartatnak s ezután minden év végén az azon évben előállott balesetbiztosítási költségek — beleértve a tartalékalapra fordított összegeket is — a biztosított üzemek között a kifizetett évi munkabér-összegek alapján és a veszélyességi osztályok arányszáma szerint föl-osztatnak és kivonatnak.

A törvényjavaslat egyik része a biztosítási szervezetről rendelkezik. A betegsegélyezési és balesetbiztosítást egy országos munkás-betegsegélyző és balesetbiztosító pénztár végzi, amely önkormányzati szervezetében a munkaadók és munkások paritásos képviselőit foglalja magában. A vitás kérdések eldöntése körül követendő eljárás és felügyelet tekintetében minden kerületi munkás-biztosító pénztár mellé elsőfoku választott bíróságok szerveztetnek. Ezeknek elnökét a székhelyen működő törvényszéki bírák sorából az igazságügyminiszter rendeli ki, míg ülnökeit egyenlő számban a munkaadók és munkások választják. A második bírósági forum a törvényjavaslat szerint szervezendő állami munkásbiztosítási hivatal bírói osztálya.

Az egész javaslaton végigvonul az az elv, hogy a munkások terhein könnyíttessék és ez az első magyar szociális törvényjavaslat, amelyben megvan a paritás a munkaadók és a munkások között. A kormány nagy súlyt fektet e törvényjavaslatra és mielőbbi törvényerőre emelésére és lehet, hogy már október 10-én az országgyűlés összeülését napján be fogja nyújtani.

Országos atlétikai viadal Aradon.

(Tárgyaloglás Magyarország bajnokságáért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 24.

Annak a sokoldalú tevékenységnek, melyet ez évben a testedző sport fejlesztése körül az Aradi Atlétikai Klub, ez a minden tekintetben modern egyesület kifejtett, legközelebb nagyszabású folytatása lesz. Az őszi idény legjelentőségesebb sport eseményét, országos atlétikai viadalát rendező szeptember 8-án az A. A. K. E verseny minden alkalommal nagy népszerűségnek örvendett s bátran elmondható, hogy megállja az összehasonlítást a fővárosi hasonló versenyekkel is. A kedvező időjárás, a sporttelep és felszerelésének kitűnő volta, a kényelem, mely a néző közönség legkényesebb izlését is kielégítheti, továbbá a versenyszámok válogatottsága és sokoldalúsága, s a szakszerű rendezés mind olyan körülmények, melyek a versenyt becsessé, vonzóvá és közkedvelté teszik. Ez magyarázza meg a közönség részéről megnyilatkozó szokatlanul nagy érdeklődést, mely az A. A. K. versenyei iránt mutatkozik, s talán ez a körülmény okozza azt, hogy Aradra mindenkor sportéletünk kitűnő ségei gyűlnek össze versenyezni.

Az Aradi Atlétikai Klub, mely működésével mindenben rászolgál arra, hogy a legteljesebb elismerés hangján emlékezzünk meg róla, meghálálni igyekszik a közönség támogatását és erején felüli áldozatokat hoz a verseny si-

kere és a közönség kifejlődött sportérzéke szempontjából.

A most beküldött értesítés is e körülményt látszik igazolni, mert — mint alább kitérünk — a versenyszámok úgy szám, mint összeállítás és különféleségük tekintetében is minden igényt kielégíthetnek. A legnagyobb érdeklődést a viadalon a 80 kilométeres gyalogló verseny képezi, melyet a magyar atlétikai szövetség megbízásából most már harmadizban rendez az A. A. K. E versenyben a mérkőzés Magyarország bajnokságáért történik s a győztes a szövetség bajnoki aranyérmét kapja.

A többi versenyszámok a következők:

1. 100 yardos síkfutás.
2. Magasugrás.
3. Súlydobás.
4. 220 yardos síkfutás.
5. Diszkoszvetés.
6. Egynegyed angol mértőföldes síkfutás.
7. Rudmagasugrás.
8. Egy angol mértőföldes síkfutás.
9. Gerelyvetés.
10. Távolugrás.
11. Súlyemelés 50 kilogramm.

A versenyt szeptember hó 8-án d. u. fél négy órakor tartják meg az A. A. K. Török Gábor utcai sporttelepén.

Hogy történt a kiegyezés?

Miért nem lett Vörös László miniszterelnök?

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 24.

A Pester Lloyd ma reggeli száma a kiegyezés sokat hánytorgatott történetére vonatkozólag a következő érdekes értesüléseket közli:

Az a sokféle verzió, amely nemrégiben a Wekerle-kormány megalakulásáról és Kristóffy Józsefnek a kibontakozás körül kifejtett szerepéről nyilvánosságra kerültek kíváncsiságát teszik, hogy világot derítsünk e kérdésre. Amint megbízható helyről értesültünk, a kérdéses események így játszódtak le:

A koalíció őszinteségére és egyuttal tartósságára való tekintettel kétségtelenül az a kérdés a legfontosabb, hogy vajon a szövetségben lévő pártok kölcsönös egyetértéssel jártak-e el, vagy pedig igaz az, hogy a pártok legnépesebbje, a függetlenségi párt adott esetben arra is kész volt, hogy szövetségesei nélkül is a kibontakozáson dolgozzék és az új kabinetbe lépjen. Általánosságban ez eshetőségnek meg kell állania, mert tény, hogy adott esetben Kossuth Ferenc kijelentette, hogy a függetlenségi párt hajlandó résztvenni olyan kabinet megalakításában, melyben a Fejérváry kereskedelmi minisztere, Vörös László elnökölne. Az igazság kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy maga Kossuth nem vett volna részt e kabinetben.

Ez a kibontakozási terv először előszóval terjesztetett elő illetékes helyen. De ott nem találták elégségesnek arra, hogy célravezető tárgyalásokat kezdjenek az alapján. Kis idővel utána ugyanez tervirásban részletesen kidolgozva is előterjesztetett. Az előszóval előadott terv szerint Vörös lett volna a kabinet feje olyan nemzeti programmal, amely az általános kívánságokat kielégítve a megoldáshoz vezetett volna. Ebben a kabinetben a Fejérváry-kormány több tagja megmaradt volna a helyén és részt vett volna benne több függetlenségi is, akikről azt állították, hogy ezzel a programmal mindenben egyetértenek és készek voltak hozzá a néppárt nélkül is megszerezni

teges volt s én nem engedem meg, hogy virágvasárnapig elszereződjék.

Mikor azt mondta: én nem engedem — elpirult.

— Ah igen, — vette át a szót a lírikus, kényelmesen fújva szivarjának füstjét — az érdekes affér volt.

Kopogtak az ajtón. Csinos, mindig a kacsintásraállító, fekete szemű nő repült a Kata kisasszony karjába s onnan egyenesen a lírikus ágyához.

Nekem úgy tetszett, hogy a lírikusnál tovább időzik, mint az asszony karjaiban s olyan ügyetlen csodálkozással néztem erre Kata kisasszonyra, hogy szegény sápadtan és zavartan sötételte le a szemét.

A pasztonka észrevette az én kérdő tekintetemet, meg az asszonya hirtelen elsápadását, és szemtelen bizalmassággal hunyorított felém.

— Ez az ur kedvese, — sugta, amint dudorászva elment mellettém.

Felálltam, hogy menjek. Senki sem tartóztatott. Mikor elbúcsúztam, láttam, hogy Kata kisasszony roppant zavarban van. Nem értettem. A pasztonka elértette.

— Tessék megfogni a gyermeket, — szólt — majd én kikísérem a nagyságát.

Kata kisasszony hálás pillantást vetett a leányra. — Most már én is értettem, hogy miért.

a parlamenti többséget. Ez a tervet a korona elé terjesztették, de nem fogadtatott el.

Röviddel utána két hatvanhetes politikus fáradozott a kibontakozáson, de nem több sikerrel. Ekkor báró Bánffy lépett megmentő ideával elő, de amely egyáltalán nem válhatott komolylyá, mert Kossuth a neki tulajdonított szolidaritást határozottan tagadta. Végül április 8-án este Kristóffy felment a miniszterelnökhöz egy tervezettel amelyet Barabás azzal a megjegyzéssel adott át neki, hogy ebbe Kossuth is beleegyezett és amely csekély változtatással arra szolgált alapul, hogy egy új kabinet alakításával az alkotmánytalan kormányzásnak végét vessenek és a Ház egybehívásával a törvényes határidőt betarthassák.

A Kristóffy által benyújtott tervezet nem egészen precíz formában azokat a feltételeket is tartalmazta, amelyek mellett a függetlenségi párt a kabinetben résztvenni hajlandó. A tervezet első pontja értelmében a kabinetben három függetlenségi és három 67-es politikus foglalt volna helyet és a 67-esek szupremáciáját biztosítani lehetett volna azzal, hogy az egyik közülük egyúttal a miniszterelnöki tárcát is viselte volna.

Amint tudvalevő, Fejérváry és Kristóffy ennek következtében április 8-án Bécsbe utaztak. A tervezetet a király elé terjesztették és ezután minisztertanács volt a király elnöklésével, amelyen Fejérváry felhatalmazást kapott hogy a kifejtett program alapján a tárgyalásokat megkezdje Kossuthal. Ez meg is történt azon a megbeszélésen, amely április 4-én Barabás lakásán ment végbe. Az így megkezdett, majd a bécsi Bristolban folytatott tárgyalásoknak az lett az eredménye, hogy megalakult a Wekerle-kormány. Mindebből kiténik, hogy Kristóffy teljes joggal állította, hogy a válság megoldásában résztvett és viszont Kossuth is teljes joggal cáfolta azt az állítást, hogy az ő és Kristóffy résztvétele egy közös kabinetben tervbe volt véve. Végezetül ki kell még emelnünk, hogy a függetlenségi párt többi vezetőit csak később, ugyyszólván kapuzáráskor vonták bele a tárgyalásokba és ez annak a fogadtatásnak a következménye volt, amelyben ez a tervet ott részesült.

Jekelfalussy iskolája.

(Adások börtén Győrött.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 24.

A Jekelfalussy-esethez teljesen hasonló botrány történt tegnap Győrben. Egy hitelező egyszerű bemondása alapján letartóztatott egy adóst, akit öt órai fogság után csak akkor bocsátott a győri rendőrség szabadlábra, amikor állítólagos tartozását rendőri letétbe helyezte. Se jegyzőkönyvet nem vettek fel vele, meg sem idézték, még csak elfogatási parancsot sem adtak ki ellene, egyszerűen meghagyták egy detektívnek, hogy ott, ahol éri, csipjen nyakon s csukja le az adóst.

Szivós György győri lakos, kölcsön adott fivérének, Szivós Lajos vendéglősnek *hatszáz koronát*. Utóbb visszakérte pénzét testvérétől, aki csak úgy tudott ennyi pénzt előteremteni, hogy eladta korcsmáját s mikor a vendéglős le akart számolni a kilenc hónap óta családostól nála lakó és ott étkező testvérével, ez nem akarta megengedni a lakás és koszt pénz levonását. A hitelező elment a rendőrségre s ott megkérte Nagy Mihály főkapitányhelyettest, hogy tartóztassa le fivérét, mert attól tart, hogy a pénzzel meg akar szökni.

A rendőrkapitány azonnal szóbeli parancsot adott ki, hogy Szivós Lajost le kell tartóztatni.

Szivós tegnap Mosonyba akart utazni s már felszállott a vasuti kocsiba, amikor Király detektív leszállította a kocsiról s előzetes letartóztatásba helyezte az adóst. Ez kézzel, lábbal tiltakozott a törvénytelen letartóztatás ellen. Öt órai fogság után, csak akkor bocsátották szabad lábra, amikor Szivós deponálta a vitás 600 koronát. Oly feltétellel adta azonban Szivós a rendőrségnek, hogy az csak akkor adható ki bátyjának, ha azt a bíróság, amelyhez a kilenc hónapi ellátás összegének erejéig már keresetet is nyújtott be, odaitéli neki.

A botrányos eset minden színezés nélkül is kihívja a legkorlátlanabb tiltakozást. Hinni akarjuk, hogy a belügyminisztérium szigorú vizsgálatot indít ez ügyben s méltó büntetéssel sújtja a hivatalos hatalommal súlyosan visszaélő rendőrközegeket, akik, úgy látszik, Jekelfalussytól tanultak jogtiszteletet.

Belgrádban vérfürdő készül.

Legyilkolják az ellenzéket.

(Mészárlás kormányrendeletre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 24.

A szerb nyarak nem csak uborkát teremnek. A legforróbb kánikulában már csinos szennációkat produkált a belgrádi táviró; hogy egyebet ne említsünk: a királygyilkosságot, amely egy csillagos, meleg nyári éjszaka eseménye volt. Most ismét ilyesvalami készül Zimonyon túl.

A belgrádi *Za Otacinu*, az összeesküvőknek, tehát Péter király kormányának is a leghevesebb ellenzéke a következő hirt jelenti, „Az ellenzék lemeszárolása” címen:

Öt-hat napon belül Belgrád városában óriási vérengzések várhatók. A kormány terve az, hogy becsüdjön a szerb fővárosba száz bandavezért s azokkal rendeztetni a vérfürdőt. A látszat kedvéért csendőrséget is vezényelnek majd ki. De a csendőrség — orosz mintára, mint ahogy az egész tervnek orosz íze van — nem fogja megakadályozni a vérontást, sőt, ahol lehet, támogatja a gyilkosokat ellenzékpusztító működésükben. Azokat az ellenzéki vezérférfiakat, akik a kormányra különösen keletlenek, külön kijelölt jó előre, hogy valamiképpen meg ne menekedhessenek.

Eddig a hír.

Kissé hihetetlenül hangzik, de Belgrádban semmi sem lehetetlen. A szerb nép valóban forrong, mert az osztrák-magyar határzárát súlyosan megérzi. Egész Szerbiában népgyűléseket tartanak s ezeken izgató beszédek hangzottak el s a kormánynak gondoskodnia kell arról, hogy ezt a veszedelmes mozgalmat neki kedvező mederbe terelje.

Ezt a műveletet a kormány és sajtója igyekszik úgy elvégezni, hogy minden vádat az ellenzékra hárít. De legerősebben azzal az érveléssel dolgozik, hogy a szerb ellenzék hazafeladó politikát űz s ezzel kergeti Szerbiát, mely nagynehezen tudja helyreállítani egyensúlyát, az erkölcsi és anyagi csőd felé.

Mindenesetre nehéz dolog olyan vérfürdőt rendezni, melyet hét nappal előbb kikürtölnek a lapok, mert Szerbia mégis csak közelebb fekszik Európához, mint Oroszország. Eppen ezért történhetik meg, hogy a *Za Otacinu* híre csupán nyári szennáció marad és a szerb ellenzék radikálisával a kormány még sem fog olyan szokatlanul radikálisan eljárni, mint ahogy az ellenzék gondolná, vagy maga a kormány szeretné.

A szökés párosan...

Micike és Katica.

Halálugrás a harmadik emeletről.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 24.

Micike, Katica, két bolond leány. Szerelmek. Megszöktek. Micikét megfogták, Katicát nem. Haj, haj, ilyen furcsa ügy az a bizonyos szerelem, amelyről a poéták azt mondják, hogy kitűnő intézmény. Pedig hát nem is igaz. Ime, az alábbiak is megcáfolják:

(Micike megkerül.)

Öt ülnek a komor debreceni rendőrségi szobában kíváncsi szemek profán vizsgálódása közepett szorosan összesimulva, egymást átkarolva szerelmesen. Mici, az édes kis Micike, meg a lovagja, az az ábrándos tekintetű legényke, akinek úgy ragyog a boldogsággal vegyes önrzettől az arca. Ugy összebujnak, mint egy megriasztott galambpár. Várják, szorongva várják az indulás percét. Mert indulni kell, indulni muszáj — így szól a kérielhetetlen szigorral kiadott utasítás — vissza... Uh vissza... amikor olyan jól esik távol lenni onnan. Persze nem ebben a kellemetlen környezetben, de másutt, enyhébb éghajlat alatt... Szerelmek istene, óh Amor! Minek is van rendőrség a világon. Csüggedten, nyugtalanul figyelik az óramutatót. Az indulás ideje rohamosan közeledik. A leány, arcán a levertség és aggodalom kifejezésével számlálgatja a perceket, miközben mintegy védelmet keresve, szorosabban simul a fiúhoz. Szeretik egymást, onnyi az egész. Majd belenyugosznak a dologba az öregek, a Micike szülei, be fogják látni, hogy ők az okai mindennek.

Az ám, ha a bájos Micike szülei olyan szívtelen, könyörtelen emberek nem lennének. Különösen a papája, aki egy pöttyöt sem akart hinni a szerelem hatalmában, amiről a fiatalok zengedeztek előtte ékes nyelvezeten. És pedig láthatja makacsságának következményét. Ez a romantikus kis eset egyébként csak előnnyel járhat őreá, ha ejt is valamelyes csorbát apai büszkeségén.

A Micike papája ugyanis panorámás és Nagykároly városában lakik. Batti Mihálynak hívják az öreget. Batti mester, mint olyan, szégyenségből tengődik tekintélyes számu családjával a panorama hajtotta sovány jövedelméből. Micike, a legidősebb gyermeke, igen bájos, regényes hajlamú leányzó, akit nagyon szeretett és akire nagyon büszke volt. Valami jóra való komédiásnak szánta. Volt is már kőrője, amikor ime bekövetkezett a katasztrófa.

Titokban szerelem szövődött, fonódott. Micike és az apja szolgálégye Kovács Tibor között. Az öreg komédiás megsejtette a dolgot, és nyomban radikális intézkedésekhez is nyúlt, kiadta a legény útját; hanem a fiatalok nem tudtak belenyugodni a körülmények ilyen alakulásába és ma reggel szívükben a nagy szerelemmel, megszótkot. Fájdalom, nem sokáig áldozhattak háborítatlanul Amor istennek. Batti mester szigorúan jelentést tett az esetről a rendőrségnek, amely táviratot menesztett aszélrózsa minden irányába, így megkereste a debreceni rendőrséget is. A szökevény pároska pedig vesztére egyenesen erre vette az útját. Az állomásnál aztán Mile Pál fogalmazó intézkedésére már várt rájuk Bardóc rendőrbiztos, aki beinvitálta őket a központra. Ott turbékoltak egész nap rendőri felügyelet mellett, míg nem az esti vonattal hazazonáztattak.

(Katica meghal.)

A másik história már sokkal komolyabb és szomorabb.

E hónap elején ugyanis megjelent a budapesti főkapitányságon Dangel György, a Központi Takarékpénztár hivatszolgája és bejelentette, hogy a leánya, *Katica* hirtelen eltűnt Szent-Mihályról, ahol édesanyjával nyaral. A rendőrség erre megindította a nyomozást, de a leányt nem sikerült megtalálni. Eleinte azt hitték, hogy öngyilkossá lett, de aztán megtudták, hogy megszökött a szülői háztól.

A kétségbeesett apa elmondta a rendőrségnek, hogy rajongással szeretett a gyermeküket, akin azonban az utóbbi időben valami különös változást vettek észre. A leány rendkívül szórakozott volt és folyton kereste az alkalmat, hogy hosszabb időre elmeessen hazulról. Pár nap múlva újabb hír érkezett az eltűnt leányról. A nyomozás kiderítette, hogy a szép leány *Bécsbe szökött*.

Amikor Dangel György meghallotta ezt, Bécsbe utazott és itt a bejelentő hivatalban sikerült a leánya címét megtudni. Egy bécsi himzónó harmadik emeleti lakásában akadt rá. A szobába lépve, ott találta a rossz utra tévedt leányát, akit apja láttára rettenetes félelem fogott el. Még mielőtt Dangel hozzásietett volna, *Katica* az ablaknál termett és egy ugrással levetette magát a harmadik emeletről. A boldogtalan teremtés holtan terült el a földön.

Hogy mi történt a leánynyal, amióta megszökött itthonról, a legszorgalmasabb kutatás árán sem sikerült eddig kinyomozni. Akinél lakott, azt beszélik, hogy *katonatiszték társaságában* érkezett Bécsbe. Ezt ő maga mondotta el a házbelieknek. Alkötőlag azt is elbeszélte valakinek, hogy menyaszonya egy katonatisztnak, aki azonban Marienbadba utazott.

A szerencsétlen apa most azon fáradozik, hogy megtudja, ki az a katonatiszt, aki leányát a romlásba döntötte. E célból már meg is tette a főjelentést a hadtestparancsnokságnál.

Rejtélyes gyilkosság Orsován.

(A szürkernűs idegen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 24.

Orsova lakosságát szerda déli óra borzalmas gyilkosság tartja izgalomban. Egy hét éves kislányon valaki bűns merényletet követett el, s azután megfojtotta áldozatát. A gyilkossággal egy szőkehajú idegen embert gyanúsítanak, aki szürke bicikliruhát viselt és kék szemüveggel járt. Tört magyarsággal beszélt. A kis határszéli városkában, amelynek különben élénk idegenforgalma van, a titokzatos gyilkosság érthető izgalmat keltett. A rejtélyes idegen a gyilkosság után eltűnt a városból. A hatóság eddig még a nevét sem tudta megállapítani, s azt sem tudják, hogy melyik szállodában lakott. Az idegen, úgy látszik, a Galatzba induló gőzhajón utazott el Orsováról.

A gyilkosságról eddig még csak a következő részletek kerültek napfényre:

Hetek óta feltűnt Orsován egy szürke bicikliruhás, 26—28 évesnek látszó fiatal ember, aki kék szemüveget viselt. Az orsovai lakók érthető érdeklődéssel kísérték ennek az embernek minden lépését. Senki sem tudta, miből él, hol lakik és mi a foglalkozása. Tegnap déli előtt Kovács István hajómunkás felesége elküldte 7 éves Ilona nevű kislányát a mészáros-hoz, hogy ebédre valót vásároljon. Kísérőül melléje adta a lány 10 éves fivérét is. A gyermekek elindultak a mészáros boltja felé, de utközben egy kis baleset érte őket. Elvesztettek 20 fillért és nem mertek hazamenni szüleikhez, mert féltek, hogy meg fogják őket verni. A két gyermek sirva fakadt.

Ekkor hirtelen előjük toppant a kékszemű-

veges idegen, akit a gyermekek látásból ismertek.

— Miért sírtok kicsikém? — kérdezte az idegen, a fiu előadása szerint tört magyar nyelven.

— Elvesztettünk tíz krajcárt, felelték görcsős zokogással a gyermekek.

Az idegen hangosan felkacagott.

— No ez nem olyan nagy szerencsétlenség. Jöjjön a kis lány velem, te pedig fiacskám, várd meg itt a sarkon. Lakásomon oda fogom adni neki a pénzt.

A fiu sokáig várta kicsiny hugocskáját, de ez csak nem akart megérkezni. Már elmúlt déli is, a kis fiu aggódott a testvérkéje miatt, hazament és sirva beszélt el szüleinek a kalandot. Egész nap keresték a kis leányt, bejelentették az esetet a csendőrségnek is, de nem tudtak a gyermek nyomára akadni. Délután megtalálták a *kis gyermek holttestét* az orsovai temető egyik elhagyott helyén. Megállapították, hogy a gyermeket *megfojtották*. Az orvosi vizsgálat azt is kiderítette, hogy a szerencsétlen gyermeknél előzőleg bűns merényletet követtek el. A csendőrség megindította a legmesszebb menő vizsgálatot, de minden eredmény nélkül, annyira, hogy a gyilkossággal vádolt idegennek még a lakását sem tudták kinyomozni. Az egész városban óriási az izgatottság.

Nyul helyett ember.

(Halálos kimenetelű vadászat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 24.

Csak néhány napja, hogy a vadászatok megkezdődtek s máris rémes szerencsétlenségről kaptunk hírt. *Bokszeg* határában ma egy gazdálkodó vadászat közben egy a kukoricában dolgozó munkást vadnak nézván, rálőtt. A szerencsétlen ember a lövéstől találva összeesett s utközben, mikor az odasielő emberek a borosjenői kórházba vitték, meghalt.

A szerencsétlenségről az alábbi részletes tudósítást kaptuk:

Gyepes Márton gazdálkodó ma a *Bokszeg* határában levő kukoricában vadászgatott. Már épen távozni készült, midőn a kukoricás megzörrent. Gyepes odanézett s látta, hogy benn a kukoricásban valami fekete alak ide oda mozog. Eleinte azt hitte, hogy nyul, de a mozgó test nagysága folytán valami duvadat vélt a kukoricában felfedezni. Rálőtt a mozgó alakra, mire tompa zuhanást hallott, majd pedig fájdalomtól hörgő emberi hangokat. Odarohant s ekkor látta, hogy vad helyett *embert* talált, aki most több sebből vérezve fetregett a földön. A szerencsétlen, akit *Marcse* Istvánnak hívnak, földműves és épen a kukoricában dolgozgatott, mikor Gyepes golyójától találva összerogyott. *Marcse* a földön guggolva dolgozott és csak így magyarázható hogy Gyepes őt vadnak nézte.

Gyepes azonnal segítségért szaladt s néhány embert hívott oda, hogy azok segítségül Bokszegre, innen pedig a borosjenői kórházba vigyék a szerencsétlen sebesültet. A megölt ember azonban a nagy vérvesztéstől már *utközben meghalt*.

Az esetről azonnal értesítették az aradi ügyészséget, mely megindította a nyomozást és elrendelte a szerencsétlen ember felboncolását. A boncolás megejtése végett *Austerweil* László dr. és *Pozsgay* István dr., törvényszéki orvosok ma kintaztak Borosjenőre. A boncolás során megállapították, hogy a halált belső elvérzés okozta. Az ügyészség most nyomozza, vajjon szándékos emberöléssel van-e dolga, vagy pedig vétkes gondatlanság okozta a szerencsétlen ember halálát.

A retiráló garnizon.

A Formanek-Zsedényi párbaj.

(Elmaradt jegyverméréskedés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 24.

Amióta Bilse hadnagy megírta az ő katonai leleplezéselt, azóta az ilyen leleplezések dívatba jöttek. Az érdekességet nem lehet tőlük eltagadni és kétségtelen, hogy az ilyen leleplezésekhez bátorság, sőt elszántság kell.

Katonák ugyanis nem érik be azzal, hogy egy rókáról egy bőrt nyuzzanak, ők az ilyen nyúzásokat tömegesen kezelik.

Egyik reggeli lapban *Zsedényi* József író-társunk a fenti cím alatt cikket írt a budapesti honvédgarnizonról és a cikkel „többeket megsértett.”

Egész sereg kihívás történt, mert a tisztbecsületet mindegyik tiszt külön-külön akarja megvédelmezni és megboszulni és tényleg ez a legjobb módszer arra, hogy katonákról ne merjen senki sem írni, sem nyilatkozni.

Azok között, akik *Zsedényi* provokálták, személyes megsértését látta *Formanek* Lászlár honvédtörő, aki jelenleg egy munkácsi honvédszázalaj parancsnoka.

Zsedényi az őrnagynak hajlandó volt fegyveres elégtételt adni és a párbajt ma délelőtt 10 órakor vívták meg a *Ludovika Akadémia* vívótermében.

Zsedényi segédei *Hoffmann* Utó dr. és *Légrády* Imre dr. voltak, orvos: *Kovács* Aladár dr., a Mentőegyesület igazgatója, *Formanek* őrnagy segédei *Längerer* és *Mayer* honvédkapitányok.

Feltételek: kardpárbaj végkimerülésig, szúrás is megengedve, nyak- és hónaljbandázssal, de csukló és harkötés nélkül.

A kardokban a felek nem tudtak meg egyezni, a katonák nehéz lovassági kardot ajánlottak, *Zsedényi* segédei tisztikardokat ohajtottak. Miután a fegyver dolgában megegyezésre nem jutottak és fegyverbírásgot mellőzni akarták, elhatározták, hogy a párbaj megkezdése előtt sorshuzással döntik el, hogy milyen kardokat használnak.

Tudósítónk kérdést intézett *Zsedényi*hez a párbaj előtt a többi kihívásokra vonatkozólag.

Zsedényi azt állítja, hogy ő a tisztikart nem sértette meg, elégtétellel tehát teljesen idegen és az ügyön kívül álló embereknek nem tartozik. A segédeknek is ez a felfogása, ők a véleménynyilvánítás terrorját látják a tömeges kihívásokban.

— *Fabrics* ezredesnek, ha meggyógyul, kiállók — mondotta *Zsedényi* mosolyogva — feltéve, hogy „ma nem teszik ki holttestemet az udvarra.”

A *Ludovikába* a „civilék” előbb érkeztek meg a katonáknál, tíz órakor pontban ezek is megjelentek, de a párbaj elmaradt.

Zsedényi segédei egy jegyzőkönyvet írtak alá ügyfelükkel, amely jegyzőkönyvben csak annyit állapítanak meg, hogy ügyfelük megjelent pontos időben a párbaj színhelyén, de *ellenfelet ismeretlen okból nem állították oda szembe* és így a fegyveres elintézés elmaradt.

Az ügynek ilyen elintézése városszerte nagyobb feltűnést keltett, mintha véres tragédia lett volna, mindenfelét találgattak és azt is mondogatták, hogy a párbajt katonáknak „felsőbb” helyről tiltották meg.

Tudósítónk katonai részről azt a felvilágosítást kapta, hogy a párbaj felső parancsra maradt el. A honvédelmi minisztériumból ma délelőtt jött a parancs, hogy a párbaj további utasításig elmarad. A minisztériumban eddig nem vizsgálták át az ügy aktáit és csak ezek felülvizsgálása után intézkednek megtartása, vagy elmaradása iránt.

Nem lehetetlen, hogy a minisztériumban előbb meg akarják várni, mennyi igaz abból, amit Zsedényi megírt, tényleg annyira eladósodottak-e az ezred tisztje és ha igen, ennek az eladósodottságnak az oka valóban ott van-e, ahol Zsedényi kereste.

Fizetésemelelések a városnál.

(A tanítók javadalmazása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 24.

Aradváros pénzügyi bizottsága ma Lőcs Rezső tanácsnok elnöklése alatt ülést tartott. A tárgysorozat legérdekesebb pontja a tanítók fizetésemeleléseinek kérdése volt, ezt azonban már nem tárgyalták, hanem tekintettel az ügy nagy horderejére, a bizottság jövő ülésére halasztották. Az ülésről alábbi tudósításunk szól:

Billich Miklós pénztári elnök Urbányi Béla volt főpénztárnoknak szabadságolása alatt, kilenc hónapig végezte a főpénztárnoki teendőket. Billich most azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy erre az időre egészítsék ki a fizetését. Lőcs Rezső Billich kérelmét pártolólág terjesztette a bizottság elé és 400 korona megszavazását hozta javaslatba. A bizottság némi vita után Lőcs álláspontjára helyezkedett és ilyen értelmű javaslatot tesz a tanácsnak, illetve a törvényhatóságnak.

A kétezzer koronán aluli javadalmazásban lévő hivatalnokok arra kéri a várost, hogy lakbérüket egészítse ki négyszáz koronára. Lőcs pártoló véleménye után Steiner Ferenc szólalt fel, aki nem volt hajlandó a kérelmet teljesíteni. Lukácsy Lajos és Kossuth Pál a kérelem teljesítése mellett szóltak. Adler Andor csupán azért nem helyesli a kérelem teljesítését, mert az általános fizetésrendezés már úgy is tervbe van véve. Annak idején ez a kérdés is rendezve lesz.

Weisz Márkus a kérelem teljesítése mellett szólalt fel.

Lőcs Rezső szerint, már évek óta hitegetik a tisztviselőket a fizetésrendezéssel, eddig azonban mi sem történt.

Adler Andor kijelenté, hogy a maga részéről mindent meg fog tenni a kérdés mielőbbi megoldása érdekében.

A bizottság végül úgy határozott, hogy az ügyet kiadja a tanácsnak, amely háromtagu bizottságot fog kiküldeni a kérdés tanulmányozására.

Ezután a tanítók fizetésemelelési kérvényére került a sor. A bizottság azonban, tekintettel az ügy nagy horderejére és arra, hogy 82000 koronáról van szó, ma még nem tárgyalta az ügyet, hanem elhatározta, hogy azzal a kérelemmel terjeszti be a tanácsnak, hogy az erre vonatkozó adatokat sokszorosítsa és küldje el minden bizottsági tagnak. A sokszorosításra már csak azért is szükség van, hogy a gazdasági szék és az iskolaszék tagjai, akik szintén foglalkozni fognak a kérdéssel, tiszta képet nyerjenek az ügyről.

A bizottsági ülésen Lőcs Rezső elnöklése alatt a következők voltak jelen: Adler Andor, Kossuth Pál, Lukácsy Lajos, Steiner Ferenc, Weisz David és Vannay Gyula.

Egy magyar nő

párisi regénye.

Az elveszett és visszatért festvér.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 24.

Párisi nő, igazi vérbeli parisienne, még hozzá olyan, akinek „barátja” van — nos ez még nagyobb magyar fürdőhelyeken sem tartozik a gyakori jelenségek közé. Képzselhetni tehát, hogy a fenti jelzőkkel ellátott hölgy megjelenése nem csekély feltűnést keltett *Keszthelyen*, ebben a kies balatonparti fészekben, ahol talán még sohasem szerepelt a modern Babel neve a fürdővendégek névsorában.

A strandon összedugták a fejüket az asszonyok, hirtelen megszűntek a régi apró pletykák és mindenki csak az érdekes jövővénnyel foglalkozott. Hamarosan kitudódott, hogy a hölgy bölcsője hajdanában ezen a vidéken ringott, hogy gyermekkorában került *Párisba*, ahol nagy karriert csinált, amely utóbbi körülményt pazar toáletteiből és mesés ékszereiből lehetett megállapítani. Most azért jött haza, hogy megkeresse a nővérét, aki után már régen vágyódik. Járt is a tolmácsával faluról-falura, míg egyszer csak fura kalandja akad. Egyik somogy megyei faluban a hatalom birtokosai nem akartak hinni a testvéri szeretetet hirtelen fellángolásban, hanem *leánykereskedőnek* nézték az elegáns asszonyt és tolmácsával együtt *becsútták*. Mivel azonban nem lehetett rábizonyítani semmit, szabadon bocsátották s így az érdekes fürdővendég ismét mindennap sétál a keszthelyi parton.

A sok kósza hír felkeltette egy újságíró érdeklődését, aki elhatározta, hogy magától az érdekes vendégtől kér bővebb felvilágosítást. Így írja is érdekes látogatását:

Az egyszerű lakásban elegánsan öltözött, középtermetű, olajbarna arcu, Cleo-frizurás nő fogadott. Mellette egyszerű külsejű asszony ült, a tolmácsa. Mikor elmondtam, hogy ügyét újságban akarom szellőztetni, egy kissé vonakodott ő nagysága. Majd rövid tanácskozás után felszólította tolmácsát, hogy adja meg nekem a kívánt felvilágosítást.

— Ő nagyságát — kérte az asszony, — *Borbély* Ionkának hívják, itt született és kilencéves volt, mikor egy nagybátyja *Párisba* vitte. Mikor azonban férjhez ment, nagybátyja levette róla a kezét.

— Férjhez ment és — elvált? — kérdeztem.

— Nem váltunk el, de a férjem *Amerikába* ment — felelt a párisi nő ékes franciasággal.

A tolmács most így folytatta:

— Ő nagysága most azért jött, hogy megkeresse itt maradt nővérét. Azt hittük, az itteni zárdában nevelkedett, de aztán megtudtuk, hogy egy másik zárdában volt, onnan is már több évvel ezelőtt elment és azóta mint *cseléd* tengeti életét. Kerestük az egész környéken és így jutottunk a somogy megyei Lengyeltötibbe. A vendéglőben ültünk, mikor berontott a jegyző, brutálisan reánk főmért, veszedelmes kalandoroknak és leánykereskedőknek nevezett, majd előszólított egy hajdut és bekísértetett bennünket a főszolgabíróhoz. Itt azután elkezdtek vallatni. A jegyző azt állította, hogy ő nagysága tud magyarul, pedig ez nem igaz, hiszen azért vagyok én vele.

— Teljesen elfelejtette az anyanyelvét? — kérdeztem csodálkozva a parisienne t.

— Tökéletesen, — felelt ő. — Azt is kérdezték, — folytatta aztán, — hogy nem vagyok-e grisetto, pedig, azt hiszem, nem látszom

annak. Mivel igazoló okmányaim nem voltak nálam, átküldtek két csendőrt a keszthelyi főszolgabíróhoz, hogy tartson házkutatást a lakásomon. A csendőrök még ugyanaznap este visszajöttek azzal az üzenettel, hogy a ruhámon és 4000 frank készpénzen kívül semmit sem találtak. Nem találták meg igazolványaimat sem, mert éppen azt a ládát nem nyitották ki. A főszolgabíró azután *becsúttatott mindkettőnket egy cellába*. Másnap megkértem, hogy engedjen táviratozni párisi barátomnak, aki befolyásos képviselő.

— Képviselő? Én szenátornak hallottam, — vetettem itt közbe.

A két nő összenézett.

— Hát legyen szenátor. Hiszen az itt mind egy. Meg is mondtam az illető nevét a főszolgabírónak. Mikor ez meghallotta a nevet, azonnal szabadon bocsátott bennünket 25 órai fogdág után!

— Olyan ismert az a név? — kérdeztem.

— Meghiszem azt, — felelt mosolyogva a hölgy. Ezt a nevet az egész világon ismerik.

Itt közbeszólt a tolmács:

— Ennek az urnak megmondhatná a nevet.

— Ő nem, — tiltakozott a párisi asszony, — csak annyit mondhatok, hogy az az ur már vagy huszonöt éve a *körtársaság elnökének körvellen környezetében* él és egyénként is ismert nevű politikus.

Végül még elmondta, hogy megtalálta az apját, aki egy közeli faluban *bognármester* és hogy a nővére *Budapesten szolgál*. Itt fel fogja keresni és magával viszi *Párisba*.

— Párisi barátom már megtette a lépéseket, hogy a rajtam elkövetett jogtalanságért *diplomáciai úton kapjak elégtételt*. Most csak az én hazaérkezésemre várnak, ami e hónap végén fog megtörténni.

Ezek után elbúcsúztam a hölgyektől, a fürdőközönség pedig bizonyára feszült érdeklődéssel várja, milyen elégtételt kap a francia államférfi barátja.

Tömeges betörések Pécskán.

(öt betörés két nap alatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 24.

Pécskán két nap óta napirenden vannak a betörések, melyek folytonos izgatottságban tartják a lakosságot. A betörők nagy ügyességgel dolgoznak, mert a két éjjel nem kevesebb, mint öt betörést követtek el; két betörést a tegnapi, három pedig a mára virradó éjjel. A lakosság fél, hogy a betöréseknek még folytatásuk lesz, miért is ma a község a csendőrség szaporítását kérte, hogy a további gaztetteknek elejét vegye.

A betörésekről a következőket jelenti pécskai tudósítónk:

A tegnapi virradó éjjel Pécskán két betörés volt. Az egyiket özvegy *Ekkai* Józsefné fűszerkereskedő, a másikat pedig *Irtis* Manó ópécskai kereskedő üzletében követték el. A betörők mindkét helyről több értékes árut vittek magukkal.

A tolvajok ezzel azonban még nem elégedtek meg. A mára virradó éjjel már három betörést követtek el. Először *Csorogár* Vazul vegyeskereskedő üzletébe törtek be. Minthogy itt pénzt nem találtak, először az üzletben lévő borokat és inni kezdtek. Mikor az ivásból már elég volt, magukhoz vettek néhány üveg bort és több apró tárgyat, melyeket az üzletben találtak. A második betörést *Dragos* János hentes üzletében követték el. Itt, miután a pénzesládát feltörni nem tudták, de meg azért is,

hogy a feltöréssel azt ne csapjanak és így a házbelieket fel ne költse, a ládát magaktól vitték az utcára, hol feltörték és a pénzt kivették belőle.

Az arra járóknak feltűnt a néhány gyanus alak; odasiettek, hogy megnézzék, kik azok. Erre a betörők futni kezdtek és csakhamar eltűntek a sötétségben, úgy hogy nem sikerült közülük egyet sem megfogni, sőt felismerni sem.

Steiner Mihály kereskedő a harmadik áldozat, kit a betörők felkerestek. Üzletéből 140 korona készpénzt vittek el.

A csendőrséget és a rendőrséget mozgósították, mely most állandó figyelemmel kíséri minden gyanus alakot, úgy, hogy remélhetők, hogy a tetteseket sikerül majd kinyomozni. Az összes jelek arra mutatnak, hogy a betöréseket az összes esetekben ugyanazok követték el.

Modern Merán grófnék.

Intim történetek.

Arad, augusztus 24.

A multkor, hogy állomáshelyemre Münchenbe utaztam, útközben Grácot is érintettem. Alig pár órát töltöttem a bájos stájer Pensionopolisban, de éppen eleget arra, hogy egy pár percet megállhassak János főherceg szobra előtt. Mert Grácnak még mindig legszebb éke a nemes János főherceg szobra, azé a Jánosé, aki elvette a meráni postamester bájos leányát és megalapította a Merán grófok nemzetségét.

Vannak-e még Merán grófnők? Vannak-e még szép nők, akiknek nem ártott meg az első ballépés, hanem vagyont, rangot, sőt tekintélyt is szerzett nekik? Vannak, határozottan vannak ilyen nők, vannak még a mi szegény Magyarországon is. Vannak még a szerelemnek distingvált papnői, akik nem egy két aranyért, néhány pohár Pommeryért pazarolják el ifjúságukat, a huszas évek megbecsülhetetlen bájait.

Vagy tizenöt évvel ezelőtt élt Dél-Magyarország egyik vidéki városában egy gyönyörű, fiatal gentry-lány. A lány szép volt, jó család ből való, de szegény. Igen szegény volt, de ez sem akadályozta meg egyik déli vármegye alispánját abban, hogy meg ne kérje a szép leány kezét. És a szegénység sem volt akadály arra, hogy a szép leány ki ne kosarazza az alispánt.

A rokonok meg is szólták:

— Hogy tehetted ilyet? Egy alispánt kikoszarolni! Ilyen nagynevű alispánt, hisz néhány év múlva biztos főispánné lett volna belőled.

— Es ha főispánné is leszek, mi hasznom belőle? Akkor az egész vármegye szeretne ingyen, így meg az egész ország fog szeretni, de nem ingyen.

Igy is lett. A szép leány Budapestre került, ahol ha nem is az egész ország, de azért éppen elegendő szeretőt és — nem ingyen. O nagysága ma hatszobás lakást tart, elegáns five o'clock tea ket rendez, külön telefonja van, szóval igazi *grande cocotte*, a budapesti *Liane de Pougy*. A hölgynek tíz éves kis fia a honvédhadapród-iskolába jár, ahová igen előkelő protekció juttatta be: egy agg tábornagy, aki néha Magyarország politikai ügyeibe is szókott avatkozni.

De nemcsak a gentry lányok, hanem azok közt a Jessicák közt, akiknek erényét Shakespeare annyira dicséri a Velencei kalmárban, igen, ezek közt a Jessicák közt is akadt, aki a nagy szerelemet többre becsülte a nyárspolgárlas házasságnál.

Igy abban az időben, amikor a bolgár fe-

jedelem Kóburg-Koháry Ferdinánd herceg néven mint hadnagy szolgált az első honvéd huszárezrednél, egy előkelő lipótvárosi család szép, fiatal leánytagja gyakran követte pirulva a herceget lépteit.

Es a herceg nem mu atkozott hálátlanul a pompás, fekete hajú Jessica iránt. Ugy bánt vele, mintha felesége lett volna és nyaranta Marienbadba vitte. A marienbadi tartózkodás pedig, úgy látszik, jól tett a fiatal hölgynek. Ott ismerkedett meg egy fiatal gróffal, egy sok ideig kormányon levő miniszterelnök fiával. A gróf megkérte a lány kezét és a házasságot nem ellenezte a miniszterelnök papasem. Nemcsak, hogy a menyasszony előéletét, hanem még valását sem bánta (ez a miniszterelnök volt az, aki bukásakor mosolyogva szolt: *Nichts dauert ewig, selbst der schönste Jud wird schäbig*) és Jessicából grófné lett. (Utóbb Kóburg Ferdinánd is állást cserélt. Bulgária fejedelem lett, de az ő fejedelemsége távoiról sem oly szerencsés, mint Jessica házassága.)

Még egy harmadik történetet is akarok elmondani, de itt már sajnos, nem árulhatom el az országot, ahol ez a dolog megérett. Nem mondhatom el, hogy melyik ország trónörökös volt az, aki ifjan elhunyt, két özvegyet is hagyott maga után. Egy trónörökös női rangban lévő és egy nem trónörökös női rangban lévő. De még egy különbség volt a két özvegy közt. Amíg az egyik, a legitim, csakugyan férj nélkül maradt, addig a másiknak csodálatosképen hites ura maradt, hazájának egyik legelső politikai kapacitása.

Az évek multak, az igazi özvegy sok szenvedésen ment át, másállarcot kötött és a pletyka, ha igaztalanul is, de csúnyán kikezdte, ráadásul pedig az anyagi tönk szélére jutott. A másik özvegy — férje hazájának első politikai kapacitása — ezalatt vagyonban és így tekintélyben is, óriásit növekedett. Leányát pedig, a kinek ereiben nem a pénzügyi kapacitás, hanem Európa egyik legelőkelőbb uralkodó családjának vére csörgedezett, úgy neveltette, mint egy — trónörökös leányát.

A két özvegy nemrég találkozott egymással. A vagyonos özvegy egy déli tengeri fürdőn nyaralt és odalátogatott a legitim özvegy is. A tenger fővögyes partján találkoztak. Az igazi özvegy udvarhölgyével, a másik lányával sétált. A lány hirtelen odaszól anyjának:

— Nézd csak mama, a trónörökösné!

— Nem fordulsz el mindjárt? Jól nevelt lánynak, mint neked, nem illik sz ilyen rossz hírű asszonyra nézni — felelt az özvegy, akinek férje hazája legelső politikai kapacitása volt.

Diplomata.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Kereskedők gyűlése Pankotán. A Pankota és vidéki kereskedők egyesülete szeptember hó 2-án d. u. fél 8 órakor apécskai Fehér Kereszt szálloda nagytermében rendes gyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés az egyesület évi működéséről. 3. A „szövetkezetek elleni küzdelem Németországban.” Előadja Faragó Rezső, az Aradi Kereskedők Köre ügyvezető titkára. 4. Az adókövető bizottság működése által okozott sérelmek orvoslása. 5. Pénztárnok jelentése. 6. Tisztújítás. 7. Indítványok. 8. Elnöki bezáró. Felekérjük egyesületünk tagjait, hogy a legutóbbi adókövetés alkalmával okozott sérelmeket hozzánk még a közgyűlés előtt bejelenteni sziveskedjenek, mert tárgysorozatunk egyik igen fontos pontját képezi ezen sérelmek megbeszélése és orvoslása. A közgyűlésen meg fog jelenni az Aradi Kereskedők Köre nagytekintélyű elnöke Tederchi Viktor és ügyv. titkára Faragó Rezső. Ezeken kívül még több aradi kereskedő helyezte kiállításba meg-

jelenését és támogatását. Saját érdekében cselekszik tehát minden kereskedő, ha az egyesület működését támogatva, a közgyűlésen meg fog jelenni. Pankotán, 1906. augusztus hóban. Pavlovics Ignác, egyi. elnök. Gombos Antal ügyv. titkár.

Az új függetlenségi párt. Eötvös Károly nyilatkozata.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 24.

Az országos függetlenségi párt jelenlegi fonák helyzete tudvalevőleg arra indította Lengyel Zoltánt, hogy kormányártsága dacára megfújja a harsonát egy függetlenségi ellenzék szervezésére, ami sorompóba szőlította Mocsáry Lajost, a függetlenségi politika egyik legrégibb és legtiszteltebb harcosát is.

Ma azután megszólalt Eötvös Károly, a szervezkedni készülő függetlenségi ellenzéknek ezidőszertit egyetlen tagja, hogy véleményt nyilvánítson a kormányt támogató függetlenségi párt képtelen helyzetéről és hangoztassa, hogy az országnak nagy érdeke egy erős függetlenségi ellenzék megteremtése. Az erre vonatkozó erőteljes akciót azonban ma még ő is korainak tartja, mert annak idejét csak az országgyűlés őszi ülészakájának megkezdésével látja elérkezettnek.

Eötvös érdekes nyilatkozatáról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Eötvös Károly a függetlenségi párt programjának megvalósítását célzó akció ügyében ma a következőket mondta:

— A Lengyel Zoltán és Mocsáry Lajos által fölvetett kérdést — ez időszertit legalább — az őszi ülészakák megkezdéséig elméletinek tartom és azért nincs is mit hozzászólanom. Mindkét államférfiu fölfogása és törekvése jogosult, mert magyar és nemzeti és mert történelmi helyzetünknek megfelel. Mindkettő tisztán látja mostani helyzetünknek borzalmas belegségeit, habár azokat mind nem sorolják is föl.

Azonban az orvoslás módszerére nézve sok megjegyzésem van mindkettőnek nézetére. Lengyel Zoltán szava és törekvése csak ellenzéki állásban lehet súlyos és sikerrel bíztató, bent a kormánypárt keretében vagy nyomtalanul enyészik el, vagy nehéz, sőt fonák helyzetbe sodorja legnehezebb szándéku hősét is. Ez a politikai és pártélet természeti törvénye.

Mocsáry Lajos negyven éves politikai küzdelmeinknek egyik legtiszteltebb és legjelesebb alakja. Szándéka mindig magas és fegyverei mindig tiszták, de a mai harchoz már — amint én látom — nem elég alkalmasak. Ki beszél például most már a 67-es alapról oly értelemben, mint harminc év előtt beszélt a függetlenségi párt? Hiszen azt nagy nemzeti vívmánynak kell tekinteni, ha a Habsburg-törekvések ellen Deák Ferenc művét meg tudjuk menteni és Magyarország beolvastását el tudtuk kerülni a törvények és intézmények terén.

Ezért szükséges az erős ellenzék és ezért szükséges, hogy az ellenzék függetlenségi legyen. Ebben tökéletesen igaza van Mocsáry Lajosnak, de amikor ő Apponyi Albertben és Mezőssy Lajosban látja a függetlenség lehető vezéreit, akkor közéleti megfigyeléseit nem látom tökéletesnek.

Szomorú állapot az, hogy most igazán nincsen nyíltan bevallott és nyíltan harcoló függetlenségi ellenzéki párt. Am törekedünk az ősszel megteremteni.

Tisztogatás a városnál.

A titkos letartóztatás.

Menesztések előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 24

A torony alatt megkezdett hivatalvizsgálat ma is széles mederben folyt. Károlyi Gyula gróf főispán csak délelőtt dolgozott, minthogy az utóbbi napokon kimerült a fáradságos munkában. György Henrik miniszteri számtanácsos egész napon át vizsgálta a hivatalokat. Hogy meddig tart még ez az állapot, az egyelőre bizonytalan, kétségtelen azonban, hogy a vizsgálatnak — tekintettel a nagyfokú szabálytalanságokra — súlyos következményei lesznek. Ennek tulajdonítható, hogy néhány tisztviselő menesztéséről, mint befejezett tényről beszélnek s így a következők a városi ügyekkel ismerős körökben nem is fognak meglepetést okozni.

Száltében hosszában beszéltek ma arról is a városban, hogy *Institör*is Kálmán polgármester szintén távozik helyéről a tudtán kívül és egyenes kijátszásával elkövetett szabálytalanságok miatt. Ezek a hírek azonban annál kevésbé felelnek meg a valóságnak: minthogy *Institör*is Kálmánt negyven éves, becsületes és minden irányban korrektül teljesített közszolgálat után nem ejthetik el. Mindenki úgy ismeri őt, mint aki hozzáférhetlenségben és puritán tisztességben mintaképe lehet a tisztviselőknek. Epen ezért valótlannak kell tartanunk a nyugalmába vonulásáról szárnyra kelt híreket, amelyeket semmiféle pozitív tény nem támogat.

A mai vizsgálatról s az újabb részletekről az alábbi tudósításunk számol be:

A polgármesteri hivatalban.

Károlyi Gyula gróf főispán ma ismét megjelent a városházán levő hivatalos helyiségében, ahol *Sorbán* János főispáni titkár segédkezésével folytatta a három nappal ezelőtt megkezdett vizsgálatot. Ma kizárólag a *Marosy* Miklós által elkövetett szabálytalanságokkal foglalkozott, amelyeknek egész halmaza jutott napfényre. Délelőtt tízenegy órakor lement a számvétségbe, ahol átnézte azokat az aktákat, amelyek a *Marosy* kezelése alatt levő ügyekre vonatkoznak.

A *Marosy*-ügy, amelyről részletesen beszámoltunk, a mai napon lényegében mitsem változott. Annyi tény, hogy olyan adatok kerültek napvilágra, hogy ezek után a legteljesebb szigor is indokolt. A szabálytalanságok és a visszaélések sokkal súlyosabbak, mintsem azt a vizsgálat elején gondolták. Az ügy még ma sem ért a befejezéshez s a főispán vagy holnap, vagy hétfőn tovább folytatja a vizsgálatot.

Hogy vizsgál György Henrik?

György Henrik számtanácsos egész napon át a számvétséget vizsgálta. Végleges eredmény természetesen még itt sincsen, azonban valószínű, hogy néhány

nap alatt tiszta képet alkothatunk a helyzetről.

György Henrik belügyminiszteri számtanácsos immár harmadik hete folytatja a számvétségénél, az adóügyi hivatalban és az árvaszéknél a vizsgálatot. Jellemző a vizsgálat komolyságára nézve az is, hogy a számtanácsos még az egyes tisztviselők személyi viszonyaival is tisztában van, ami feltétlenül szükséges az ilyen kaliberű vizsgálatnál. A multkoriban például egyik a vizsgálatához berendelt tisztviselő bejelentette György Henriknek, hogy délután elfoglaltsága miatt nem mehet be a hivatalba.

— Jobb odahaza zongorázni — jegyezte meg erre tréfásan a számtanácsos.

Az illető tisztviselő ugyanis kitűnő zongorás hírében áll. Ez a kis epizód mindennél jobban jellemzi azt, hogy György Henrik mennyire tisztában van a vizsgálatnál érdekelt tisztviselők magánéletével és szokásaival. Akinek pedig még az ilyen lényegtelen körülmények sem kerülnek ki a figyelmét, arról feltételezhető, hogy a vizsgálatot nem tartja játéknak, hanem még a legjelentéktelenebb ügyekre is kitér — és nem hiába. A kis, jelentéktelenekek látszó ügyekből állapítható meg talán leginkább a legnagyobb szabálytalanságok nyitja. Egyes tisztviselőknek szakértelmével és megbízhatóságával már annyira tisztában van, hogy az általuk ellenjegyzett tételekre ki sem tér. Szóval az emberek ismerete is nagy fokban hozzájárul a vizsgálat vezetéséhez, amelynek immár oly szomorú és meglepő eredményei vannak.

Marosy és Avedik-Domján.

Az egyes hivatalokban lázasan folyik a munka. Legtöbb helyen nagy a restancia s ezt annál inkább igyekeznek elintézni, minthogy a főispán váratlanul megjelenhet bármely hivatalban, hogy meglepő vizsgálatot tartson. A tisztviselők általában begombolkoznak s hogy a *Marosy*-ügyben határozott fordulat várható, azt is az olyanféle kijelentésekből lehet következtetni, mint aminőt ma egy magasállású rendőrtiszt tett. Nyilatkozatában ugyanis azt mondta, hogy az esetleges letartóztatást el fogják titkolni a közönség elől. Ezt ugyan nem tudjuk megérteni, de hogy a torony alatt várnak valamit, az bizonyos.

Az adóügyi osztályban a pénzügyigazgatóság két tisztviselője ma is lázasan dolgozott az *Avedik Domján* János által elkövetett szabálytalanságokon. György Henrik itt csak futólagos vizsgálatot tartott, miközben néhány lényegtelen megjegyzést tett. A tulajdonképeni tüzetes és a legkisebb részletre is kiterjedő vizsgálatot a jövő héten fogja megejteni.

A mai eseményekből kifolyólag nem tartjuk érdektelennek felemlíteni *Marosy* Miklós fogalmazónak egy nyilatkozatát, amelyet szabálytalanságainak kipattanása után egyik munkatársunk előtt tett.

— Annyi mindenfelé el voltam foglaltva — mondta, — hogy nem csoda, ha hanyag voltam a hivatalomban.

Tény az, hogy a jelen esetben számos enyhítő körülmény forog fenn az áldozatra nézve. *Marosy* — mint annak idején megírtuk — vagy hatféle tisztséget gyakorolt. Volt polgármesteri fogalmazó, helyettes anyakönyvezető, a Vörös-kereszt

és az Ipar-védő egyesület titkára és még vagy kétféle állása volt, amelyek mind sok időt raboltak el hivatalos ténykedéséből. Annyiban tehát igazat adhatunk a volt fogalmazónak, hogy ilyen körülmények között nem gyakorolhatta lelkiismeretesen főhivatását. Am van az éremnek egy másik oldala is és ez az, hogy miképpen volt lehetséges elnézni a fogalmazónak ezt a sokoldalú tevékenységét, amely megbénította munkálkodását. Ez az eset — úgy hisszük — a jövőben precedensül fog szolgálni arra, hogy tisztviselőket nem szabad és nem lehet különböző teendőikkel megterhelni, mert ennek csakis a város közigazgatása vallja a kárát. Nem tudjuk mi módon, de úgy hisszük, meg lehet akadályozni, hogy a tisztviselő olyan kötelezettségeket vállaljon, amelyek megátolják hivatásának lelkiismeretes teljesítésében. Reméljük, hogy ez az eset nem fog nyom nélkül eltűnni és a város urait kissé gondolkodóba fogja ejteni. A jelenlegi körülmények között némi jóakarattal rá lehet mondani *Marosy*-ra, hogy csupán a tulságos szabadosságnak lett az áldozata.

Beszélgetés a szultánnal.

— Konstantinápolyi munkatársunktól. —

Mivel az európai lapok a legellentétebb hírekkel vannak tele a szultán állapota feől, az önk tudósítója elhatározta, hogy fölkeresi a törökök uralkodóját és személyesen győződik meg egészségi állapotáról.

A veszedelmesen felém meredő Aranyzarvat félretolva, konfalon mentem a Yildiz kioszk elé, amely egyike a legszebb ilyenmű helyiségeknek. A palatőrök buzgalmasan kalabereztek s így észrevétlenül sikerült bejutnom a szultán előszobájába, ahol egy eunuchnak adtam át névjegyemet. A szultán azonnal fogadott.

En rosszul beszélek törökül, a szultán csak törli a magyar nyelvet, tehát közös megegyezéssel angolul folyt a társalgás, mert angolul legalább egyikünk sem tudott.

— Örülök — mondotta igen rugékony hangon *Abdul Hamid*, hogy a lovagias magyar nemzet egyik tagját láthatom. On egészen fiatal és máris ujságíró. Ez szép. Ajánljon becses lapja figyelmébe, mert nagy szükségem van a sajló jó karó támogatására.

— Felséged, úgy látszik, beteg egy kis — szóltam én és jelentős mozdulattal a szultán homlokára mutattam.

— Nevezzen röviden szultán urnak, vagy princessnak. Nem szeretem a sok ceremóniát. Egyebekben teljesen egészséges vagyok s mindaz, amit a lapok összeírnak feőlem, csak rosszakaratu rágalom. Igaz, volt egy kis vágató tüdővészem, de abból régen kigyógyultam. Vezé- és epekövekben is szenvedtem, de azok már eltávoztak tőlem. Most egészséges vagyok, mint a ma született makk. Orvosaim azt mondják, hogy az emberi kor legvégéig határáig fogok élni s ha sikerül: egyáltalán nem is halok meg.

A szultán hátradólt a Divánon, amely a lapokban állandóan mint tanács-testület szerepel; de én saját szememmel láttam, hogy csak olyan keretet, mint a többi, sőt valamivel kopottabb és a lőszőr itt-ott kilóg belőle.

— Mondjon még valamit — szóltam — mert ebből még nem telik ki egy cikkre való és így még a kicsiköltségeimet sem fizetik meg.

A szultán kivette a háromszáz személyre szóló nargillét a szájából.

— Akar egy szenzációt?

— Az a kérdés, csakugyan szenzáció-e?

— Elsőrang. Csak magának lesz meg és a kollégái megpuhának az irigységtől.

— Akkor beszéljen.

A szultán a fülemhez hajolt. Titokzatosan sut togyva mondot'a:

— Ha éppen tudni akarja: nem igaz, nem vagyok egészséges; beteg se vagyok. Már hat hete meghaltam. Hogy most itt vagyok, beszéllek magával, csak humbug, személyvesztés. Port hintonak a minisztereim a világ szemébe, a saját poralmat. Ideiglenesen vállaltam csak, hogy elevennek szereplek még egy kicsit. A nagy köcsön kedvéért, amit most akarnak fölvenni. De már unom.

Higgye el: nem érdemes élni, különösen, ha az ember meghalt már. — Nos, érdekes, megírja?

Fogtam a papírajmat.

— Kegyed felültet engem — szótam sértődötten

— Esküszöm Allahra és Mohamedre és mindakettőnek a szakállára, hogy komolyan beszéllek. Megírja?

— Nem!

— Ha mást ír, megcáfolom.

Kezet fogtam a szultánnal és eljöttem.

Most várom a cáfolatot.

Anarkia Oroszországban.

A lángbaborult ország.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 24

A Kaukázus teljes anarchiában van. A kozákok hazája, amely a legkegyetlenebb pribékeket szolgáltatta eddig a cári hatalomnak, lángban ég. A szabad kozák-törzsek megunták az undok szerepet, amelyet eddig játszottak az orosz birodalomban és föllázadtak. De kiűtött a lázadás az ország más részeiben is. A Volga mentén a parasztok állandóan fosztogatnak, gyujtogatnak. Moszkvában, Varsóban a munkásság állandó harcban van a rendőrséggel. Sőt tegnap már Moszkva közelében a munkások és katonák között rendszeres ütközet folyt le, amelyben mindkét részről sokan életüket veszítették. Hogy az anarchia még teljesebb legyen, a rendőrök tömegesen kéri elbocsátásukat. E szerencsétlen emberek valóban minden pillanatban az életüket kockáztatják és sorraikból napról-napra tizen-huszan esnek a forradalmárok fegyverének áldozatául. Jellemző, hogy Moszkvában a közönség körében gyűjtést indítottak, hogy a rendőröket golyóálló páncéllal szereljék föl.

Mai távirataink:

Kiev, aug. 24. Ma délelben a város egyik legélénkebb pontján forradalmárok Kolcov bárót és két rendőrtisztet agyonlőtték. A merénylők elmenekültek.

Riga, aug. 24. Hivatalos forrásból jelentik, hogy az itteni rendőrségnek igen ügyes fogása sikerült, amennyiben 40 forradalmárt, köztük több vezetőt letartóztattak. Birtokukban nagyszámu fontos iratokat találtak.

Odessza, aug. 24. A főkormányzó rendeletére augusztus 28-ától kezdve a csaknem mindennapos rablótámadások megakadályozására nappali őrzőjáratot fognak rendszeresíteni. A parasztságnak itteni fiókjában 30.000 rubel hiányt fűdöztek föl. A kormányzó rendeletére a bank valamennyi tisztviselője ellen megindították a vizsgálatot, melynek meglepő eredménye volt. Kiderült, hogy a bank tisztviselői közül többen a forradalmi szervezet tagjai és a bank pénzéből nagy összegeket

fordítottak a forradalmi célokra. A fölfedezés következtében a bank képviselőjét és öt tisztviselőjét letartóztatták.

Pétervár, augusztus 24. Melarkov, aki a múlt évben meggyilkolta a belügyminisztert, ma megszökött a börtönből és nyomtalanul eltűnt.

Pétervár, augusztus 24. Sovoljev volt dumaképviselő eltűnéséről szóló hír kóhalmánynak bizonyult. Sovoljev Moszkvában van, hol tevékenységét, mint a *Ruszkja Vjedomosztii* szedője újra megkezdi.

Pétervár, augusztus 24. A Pétervári Távirati Ügynökség határozottan megcáfolja a párisi Tempsnek azon jelentését, amely szerint az orosz állami bank 600 millió alaptőkével bíró részvénytársasággá reorganizáltatnék, mely összeget a Mendelshon és társa bankház, valamint francia és más külföldi bankok jegyeznék és amely részvénytársaság igazgatójává Witte gróft választanák. Ily reorganizáció terve nem merült fel és a hír fantasztikus mesék birodalmához tartozik.

Odessza, aug. 24. A kormány, valamint a város képviselői intézkedések megállapításán dolgoznak, amelynek segítségével a várost fegyveres támadásoktól meg lehet védeni. A háztulajdonosok költségein őrségek cirkálnak a városban nappal is.

HIREK.

Rettenetes számok.

Arad, augusztus 24

A magyar társadalom pálinkára 186,923.183 koronát, sörre 45.567,870 koronát és borra 174.967,500 koronát költött el a múlt esztendőben. Ha még egyszer visszapiantunk e számok határtalan nagyságára, összeszorul a szívünk s egy cseppet sem csodálkozunk azon, hogy a hajdanán hős szittya nemzet csenevész unokái lohorgasztott fővel s koldusbottal vitorláznak át az Oceánon. Hiszen ha ezt a rengeteg összeget csak egy, egyetlen egy évre lehetne összegyűjteni (több mint 300 millió korona), nem maradna ebben az országban község iskola vagy templom nélkül s kevesebb lenne a nyomor, a köny. Ha azt mondjuk, hogy ez országban nincs egy talpalatnyi tér, mit vér ne áztatott volna, elmondhatjuk azt is, hogy nincs egy talpalatnyi tér, melyet könyeinkkel ne öntöztünk volna.

És ezt a vérrel és könnyel oly gazdagon öntözött szent földet — száz és száz ezren hagyják el. Hisz odaát csendesebb az élet, mint itten. Ott többet lehet szerezni, mint itten. Ott a törvények szigorú intézkedései óvják az embert az alkohol mértéktelen élvezetétől. Ott az életbiztosító ügynökeinek első kérdése: iszik-e szeszes italt? Ha igen, akkor csak állja a betétet, a mit fizetnie kell. Angliában a koreszmában csak egy félórát maradhat a passas, akkor távoznia kell. Ott a koreszmárost szigorúan büntetik, ha olyan embernek ad italt, aki már részeg. És így hozhatnák fel különböző rendszabályokat különböző államokból, amelyek az alkoholizmus csökkentését célozzák.

Nálunk is történt valami. Megmozdult az egész társadalom — befordult a fal felé tovább aludni. Hadd

csinálja a kormány, csinálják a hatóságok. Holott a társadalomra hárul a kötelesség: felvilágosítani a népet arról a határtalan nagy kárról, a mit a szesz élvezete erkölcsi, egészségi és gazdasági téren okoz.

A mi népünknek megkövesedett hite, hogy a pálinka éltet, hogy anélkül munkásember nem élhet. Hogy micsoda veszedelmeket hordoz méhében ez a tudat, annak a részletezését, a sötétebbnél sötétebb képeket mindannyian ismerjük. Valljuk be őszintén: hogy a mi társadalmunk e téren vajmi keveset, mondjuk éppen semmit nem tesz. Évek óta csak a sajtó tartja szőnyegen e kérdést. Itt handabandázunk — és a fehér asztal mellett iszunk. Közbe azon gondolkozunk, hogy teljes absztinenciát fogadjunk-e, vagy tartunk ki a mellett, hogy étkezés után egy kis vizes bor nem árt.

Igy bizony nehezen haladunk!

Szó se lehet arról, hogy a fenti számok egyszerre elenyésznek. Évről-évre fognak azok csökkenni. De kötelességünk a számoknak minél nagyobb mértékben való csökkentését előmozdítani. Mert egy pillanatra sem szabad elfelejtenünk, hogy e számok csökkentésével egyenes arányban kevesebbednek a koldusbotok s apad a köny. A felénk nyújtott két üveg közül a mennyivel közelebb jut hozzánk az orvoságos üveg, annál távolabb kerül tőlünk a mérget tartalmazó. Ne nézzük tétlenül e pusztítást, a mely következményeiben öldöklőbb minden pestisnél, minden háborúnál. Akármelyik Rómába vezető utat választhatjuk — csak odaérjünk. Fölszinen kell tartani a kérdést, minden módon a cél elérésére kell törekednünk.

— József főherceg Budapesten. Budapesti tudósítónk táviratozza: József főherceg nejével Augustia főhercegnasszonnyal és udvari kíséretével ma reggel érkezett meg a fővárosba. A főhercegi pár, a mely hosszabb időt töltött Ischlben, automobilon jött Mária-Zellen keresztül Budapestre, a hol hosszabb időt fog tölteni.

— A szerb kormány Ferenc József ellen. Berlin-ből táviratozzák: Nehány hónap előtt Barré André francia író tollából röpirat jelent meg, mely Ferenc József császár és királyt gyalázta. Nyomban a röpirat megjelenése után azt híresztelték, hogy Barré a röpiratot a szerb kormány rendeletére írta. Ezt a hírt Vuics bécsi szerb követ és maga Péter király is megcáfolták és kijelentették Czikkann báró belgrádi osztrák-magyar követ előtt, hogy semmitsem tudnak arról, mintha a szerb kormány rendelte volna meg a röpiratot és nem is hiszik, mintha a hír igaz lenne. Most a *Voss. Zeitung* mai számának egy cikkében bizonyítja, hogy a gyalázó röpirat csakugyan a szerb kormány rendeletére íródott.

— Kossuth Ferenc Budapesten. Budapesti tudósítónk táviratozza: Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma délelben 2 órakor Karlsbadból Budapestre érkezett. A miniszter vasárnap estig marad a fővárosban, amikor is utokurára Herkulesfürdőre utazik.

— Széll Kálmán — pénzügyminiszter? Egyik budapesti krajcáros estilap mai számában a következő, feltűnést keltő hírt közli: Nem rendes tudósítónktól, azonban

kitűnő forrásból kapjuk a délelőtti folyamán Bécsből azt a telefonjelentést, hogy az ősz folyamán a pénzügyminiszteri székhelyén változás fog bekövetkezni. Már a parlamenti ülészek végén híre járt, hogy Wekerlét annyira lefoglalja a kormány ügyeinek vezetése, hogy a pénzügyminisztérium élére önálló politikust akar állítani. Szó volt Popovics Sándor államtitkár miniszterségéről és ezt a verziót igen valószínűnek is mondták. Most aztán osztrák körökben a bizonyosság hangján beszélnek Széll Kálmán pénzügyminiszterségéről. Természetesen, a legnagyobb tartózkodás hangján vesszük tudomásul ezt az értesítést, amelynek alaposságát mi sem bizonyítja.

— Lajos napja. Holnap, szombaton szent ünnepet ül Magyarország. A naptár nem jelöli vörös betűvel ezt a napot: Kossuth Lajos nevenapját. Széles ez országban minden magyar szíve oltárrá lesz, amelyen kegyelettel áldoz a nagy apostol emlékének. Ezen a napon: augusztus hó 25-én csendes ünnep lesz, nem hivatalos, de annál bensőségesebb, annál fenségebb. Kossuth Lajos nevenapját, mint minden évben, úgy az idén is 25-ikén, holnap ünnepeli meg a Kossuth asztaltársaság saját helyiségében, a „Jó pásztor“-hoz címzett vendéglőben az esti nyolc órakor kezdődő társasvacsorával egybekötve, melyre a társaság tagjait, valamint a hazafias közönséget ezután is tisztelettel meghívja az asztaltársaság elnöksége. Az ünnepélyen Mohos Ágoston tanító alkalmi ódát fog szavalni, az aradi vasutasok szövetségének dalárdája pedig karénekeket fog előadni. A társasvacsora ára fél liter borral 1 korona 60 fillérben állapított meg, melyre jegyek a különféle asztaltársaságok elnökségeinél, továbbá Jakabffy István és társa cégnél (Ardrassy tér, Minorita palota) válthatók.

Lajos napja alkalmából a Szabadsághősök segélyező asztaltársaság vasárnap este a Lisinszky-féle vendéglőben pénzt oszt ki a 48-as agehonvédek között.

A Magyarvárosi polgári jótékony asztaltársaság pedig holnap saját helyiségében, Nagy Sándor-utca 7. szám alatt, a „Cserebogárhoz“ címzett vendéglőben táncmulatsággal egybekötött jótékonycélu nyári ünnepélyt rendez. Belépődíj: személy-jegy 80 fillér, családjegy 1 korona 60 fillér. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság vasárnap, a hó 26-án lesz.

— A valparaisoi katasztrófa. New Yorkból táviratozzák: Valparaisó-ból érkezett hírek szerint a földrengés óta ma nyílt meg először némely üzlet a városban. A telefon- és táviró-összeköttetés San-Jago-val ismét helyreállott.

Rio de Janeiro, augusztus 24. Valparaisóban a földrengés megismétlődött. A lakosság között óriási a pánik, ezrével hagyják el a várost és a vidéket.

— A kubai forradalom. Londonból táviratozzák: A Morn. Post washingtoni levelezője jelenti, hogy az Egyesült Államok kormánya a kubai felkelésnek a lapok szenzációs jelentései ellenére sem tulajdonítanak különös jelentőséget. Roosevelt elnök, ha szükség volna rá, egy percig sem habozna az intervencióval. Roosevelt meg van győződve, hogy Talma elnök egyelőre még elég erős arra, hogy a fenyegető anarchiát elnyomja. Ha ez nem sikerül, csak akkor fogja Amerika nehéz kezét Kubára rátenni. A Standard kérdést intézett több kereskedő céghez, melyeknek Kubában nagy érdekeik vannak. Ezek a cégek a folyamatosan levő eseményeknek nem tulajdonítanak nagyobb jelentőséget és a kereskedelmi érdeket a Kubában szokásos puccsoktól nem féltik. Az a havannai

jelentés, amely szerint az ottani kormány nyolc gyorstűzelő-ágyú küldését és segítséget kért volna az Egyesült Államok kormányától a felkelés leverésére, a Reuter-ügynökség jelentése szerint teljesen alaptalan.

— Halálos vasuti szerencsétlenség. Budapesti tudósítónk jelenti: A vasuti sorompók hanyag kezelése miatt ismét halálos szerencsétlenség történt az éjszaka. Azonos körülmények között alig néhány héttel ezelőtt gázoltak halálra egy embert a fővárosban és ma éjjel az eset megismétlődött. Az ok mindkét esetben az volt, hogy a sorompót nem engedte le az őr. Takács András tót kocsislegény a kedvesével, Gulyás Kati szolgálóleánnyal az éjjel egy kétlovas szekéren indult hazafelé a fővárosból. Negyedkettőre ért a Palota-Ujfalú átjáróhoz és mert a sorompó nem volt leengedve, gyanútlanul áthajtott. Alig ért a sínekre, a Kati leány rémségesen elsikoltotta magát, ugyanabban a pillanatban recsegés, ropogás... egy mozdony borította fel a szekeret és darabokra zúzta. Strauss Lajos mozdonyvezető tolatást végzett a mozdonyval, nem tudta, hogy a sorompózárót nem engedték le és a sötétben nem látta meg a kocsi, amelynek nekiment. A szegény Gulyás Kati ott feküdt meghalva, agyon nyomva, Takács András csodálatosképpen csak horzsolásokat szenvedett. A rendőri vizsgálat eddig csak annyit állapított meg, hogy Beszkei József vasuti őr, a saját vallomása szerint elfelejtette a vasuti sorompót leengedni. A rendőrség megindította ellene a vizsgálatot. Gulyás Kati hulláját pedig beszállyaltatta a rákospalotai hullaházba.

— Házasság. Csiky Zsigmond fogarasmegyei tiszviselő házasságot kötött Bakó Emília háztulajdonosnővel Szegeden.

— A slöjd tanfolyam bezárása. Megemlékeztünk már arról, hogy holnap délelőtti zárják be a slöjd-tanfolyamot Aradon. Ebből az alkalomból ma este bankett volt, melyen a miniszteri kiküldötteken, Ferdinándy Béla dr. miniszteri osztálytanácsoson és Péterfy Károlyon, a gazdasági szakiskolák főigazgatóján kívül részt vettek Guttenberg Pál, az országos közimunka egyesületek igazgatója, Láng Mihály, az új tanítóképző igazgató, Faragó János segédtanfelügyelő, Lohr Lajos szaktanár, ki a tanfolyamot vezette, Maurer Mihály és Lantos Lajos igazgató tanítók, továbbá az aradi és aradmegyei tanítók színe java. A banketten több szónoklat is hangzott el. Az első Ferdinándy Béla dr. mondotta, éltetve a munkát. Maurer az új iskolai irányt méltatta, mint amely az elméleti oktatás mellett a gyakorlatit is életbe akarja léptetni. Guttenberg Pál röviden a miniszteri kiküldötteket, Lószár Pál gyoroki igazgató pedig Lohr Lajost üdvözölte nevenapja alkalmából. Lohr az üdvözlést megköszöntve, s köszönetet mondott Károlyi Gyula grófnak és nejének, a kiknek áldozatkészségéből a tanfolyam létesült. Ezután Péterfy tartott tartalmas beszédet. — A miniszteri kiküldöttek holnap a délelőtti folyamán megtekintik a slöjd-tanfolyam kiállítását és a tanítókat munkaközben, délután pedig visszautaznak Budapestre, hogy Apponyi és Drányi minisztereknek a szép sikerről jelentést tegyenek.

— Furcsa felhívás. A Kecskeméti Lapok mai száma közli a következő „humoros“ felhívást:

FELHÍVÁS!

Azon tisztelt urak és hölgyek, kik rablást, gyilkolást, szándékos emberölést stb. szándékoznak elkövetni, felhívatom, hogy ebbeli szándékaikat egyelőre a halasztani szíveskedjenek, mert októberre egyáltalában nincs, decemberre is csak egy-két tárgyalási nap van üresen.

Az illetékes fórum.

— A mérges pálinka. Berta János mikalakai gazdálkodó vejétől Drecsán Jánostól pálinkát kapott, amelyből felesége néhány kortyot ivott. Nemsokára rá az asszony rosszul lett szédülni kezdett s gyomorgörcsökről panaszkodott. Berta a pálinkát azonnal elvitte a község-házára, ahol lepecsételték és elküldötték Horváth Antal dr. glogováci községi, majd Borsos Béla dr. járási orvóért, hogy vizsgálja meg a pálinkát, vajjon nem tartalmaz-e valami mérget. Bertának ugyanis az a gyanúja, hogy veje, aki köteles őt eltartani, mérget kevert a pálinkába.

— Kinevezés. Deák Imre dr.-t, az aradi származású ujvidéki törvényszéki orvost Balla Aladár ujvidéki főispán kerületi tisztí orvossá nevezte ki. Deák dr. kinevezését nagy örömmel fogadták Ujvidéken és a megtisztelő állás elnyerése alkalmából Arairól is számosan üdvözölték.

— Revolveres támadás egy hadnagy ellen. A csehországi Klattauból táviratozzák: Meduna Viktor lovag, az itt állomásozó 18. dragonos-ezred hadnagya az utóbbi időben ismételtén fenyegető leveleket kapott, amelyeknek azonban nem tulajdonított nagyobb fontosságot. Tegnap este a hadnagy meglátogatta egyik tisztársát, Hrbach József gróf főhadnagyt, aki legutóbb egy löversenyen megsebesült. A mikor késő este vissza akart térni a lakására, egyszerre egy álarcos férfi ugrott eléje és revolverrel háromszor rálőtt. Az egyik golyó a főhadnagy sípkáját furta át, a másik kabátja zsebében akadott meg, a harmadik pedig a karján megsebesítette a hadnagyt. — Meduna hadnagy kirántotta kardját és a merénylet üldözőibe vette, de az egy mellékutcán az éjszaka sötétségében eltűnt.

— Vízbe fullt asszonyok. Részletesen beszámoltunk ma arról a szerencsétlenségről, amelynek Csobán Demeter mikalakai borbély felesége és sógora, Dakár Erzsébet áldozatul estek. Tegnap délután csónakázás közben befordultak a Marosba, amelyből csak Csobán Demeter tudott kimenekülni. Az eltűnt asszonyok után ma egész napon át kutattak, eddig azonban eredmény nélkül. Minthogy a szerencsétlenségnek kétségtelenül a véletlen volt az okozója, a hatóság nem indít Csobán ellen vizsgálatot.

— A kosztüm mania. Egy fürdőhelyről írja olvasónk ezt a mulatságosan panaszos levelet:

Tisztelt Szerkesztő ur! Azon a fürdőhelyen, amelyre gyanútlanul nyaralni mentem, én vagyok a szenzációs érdeklődés központja. Engem bámul meg mindenki, mint valami exotikus gimpli madarat és majd, hogy ujjal nem mutatnak rám, mintha legalább is az állatkert valamelyik ketrecének a lakója volnék. És ezt a feltűnést a ruházatommal sikerült kivívnom. Es tetezük tudni, miből áll toalettem? Egy kerek szalmakalapból egy szürke nyári ruhából és kifogástalan cipőből. Igazán, mikor először magamra öltöttem, nem is álmodtam, hogy valaha még ez engem az érdeklődés központjába fog sodorni! Pedig így történt. No mert a fürdőhely nagyvendéglőjének terraszán a következő férfi ruházatok láthatók: négy ur evezős kosztümben, tizenegy ur a turista egylet egyenruhájában, három ur automobil-kosztümben, a félelmetes pápaszemmel a sapkáján, két ur vadász jelmezben és pedig egyenest oroszlan-vadász jelmezben, pedig ezen a vidéken a legvérengzőbb vadállat a szunyog és végül kilenc ur tennyez ruhában, piros selyemövével — No már most tessék elképzelni, hogy micsoda fura látvány lehetek én szerény szürke ruhámmal ebben a tarka-barka társaságban. A pincérek is így különböztetnek meg egymás között:

— Egy spriccert a szürkeruhás urnak!

Szívesen elhagytam volna már szürke ruhámat, de nem tudtam földönteni, hogy milyen kosztümöt

válasszak, mert hát én semmiféle sportot nem űzök. Tisztelettel fölkérem tehát a szerkesztő urat, sziveskedjék nekem megüzenni, hogy ilyen sokféle jelmez között nem találtak-e még ki egy jelmezt a nem-sportolók számára? Tisztelettel — hü. olvasó.

— **Osztrák sapkás honvédek.** Honvédszobrot emelt Kassa városa. A költségeket a város polgársága adta össze s ha volt is némi hiba a szobor-pályázat kiírása körül, az emlékmű végül mégis művészek kezébe jutott s a legutóbbi napokban elkészült. A művet alkotói tegnap adták át a szoborbizottságnak, amelyen kívül a legvett részt idegen az érdekes aktuson. A bizottság tagjai szemügyre vették a szobrot s mindenki megtette a maga észrevételét. Utóbb az egyik szemlélő nevezetesen fölfeledezésre jutott. A szobor főalakja negyvennyolcas honvédek ábrázolnak s hogy-hogy nem, a negyvennyolcas honvédek fején *oszták császári baka sapka van.* A művészeknek ez a botlása nagy megütközést kelt a kurucérzésű magyar városban. Nem tudják megérteni, — s nehéz is megérteni — hogy miképpen tévedhettek ennyire a szobrászok? Nincs gyerek Magyarországon, aki nem tudná, hogy derék honvédek milyen gyönyörűen festettek a történelmi piros sapkában s nincs az a művészi fantázia, amely a piros sapkát a k. und k. Infanterie császármadaras sapkájának nézhetné. Jólátható-e a mű alkotói ezt a botrányos botlást? A baka-sapka egyenes megcsúfolása nemzeti eszmenyünknek, a honvédségnek s nem szabad, hogy ott maradjon.

— **Makói panamák.** Makóról írják: A makói árvaszéknél történt visszaélések ügyében három nap óta folyik a vizsgálat, amelyet egyrészt Hász Sándor dr. megyei árvaszéki elnök, másfelől a számvevőség küldöttje végez. A vizsgálat részletei természetesen ismeretlenek, érdekes azonban, hogy a 10 százalékos követelődzők még mindig jelentkeznek, habár szörványosabban, mint eddig. Legutóbb Mező Ferenc jelentkezett, aki még 1891-ben, tehát ezelőtt 15 évvel szabadult ki a makói árvaszék gyámkodása alól. Az árvaszék a követelést elutasította, még pedig azért, mert első sorban is Mező maga se mondta meg, hogy mit kér, másodsorban a törvény értelmében a leszámolást 6 hó alatt kellett volna kifogásolni az esetleges igényelt egy éven belül bejelenteni. — Mint már említettük, Lantos József közkórházi gondnok ellen az utóbbi időben súlyos panaszokat nyújtottak be az alispáni hivatalnál. A panaszok a kórház élelmezésére vonatkoztak. Arról volt szó, hogy a kórház élelmezése körül a gondnok visszaéléseket követ el. Hervay István alispán tegnap Makó város rendőrkapitányának, Horváth Aladár dr.-nak és Deresi Béla pénzügyi számvisztnek társaságában a panaszok megvizsgálása végett megjelent a helybeli piacon és megállapította, hogy a kórházi élelmi cikkek és a piaci hasonló cikkek ára között feltűnő eltérés mutatkozik. Az alispán a vizsgálat folytán Lantost felfüggesztette állásától és ellene elrendelte a további vizsgálatot s annak vezetésével Vajda Jenő megyei aljegyzőt bízta meg, a kórházi gondnoki teendőket ideiglenes elátását pedig az apácafejedelemszere ruházta.

— **Iskolai beiratás.** A vidéki szülők tájékoztatására Fischer Simon nagy áruházának (Arad, Szabadság-ter 12) szennzőcikkre szóló árjegyzéknek újból való folytatása vasárnap, a hó 26-án következik. A csoportokban jól beosztott árjegyzék oly praktikus, hogy bárki összeállíthatja a szükséges tárgyakat.

— **Az örökség.** Párisból jelelik: A Mirard házaspár, mely Palaiscauban elég jól jövedelmező üzlettel bír, a napokban igen megjárta. Palaiscauban, Páris közelében elég jól folyt

dolga a Mirard házaspárnak. Gyakran belátogattak Párisba is, a hol egy jó ismerősük, az öreg Pondetné asszony lakott. Ezzel a jó nénikével már csak azért is szívesen érintkeztek, mert igen gazdag volt, örökséssel pedig nem voltak. Pondetné néni többször hangsúlyozta is, hogy valamelyik napon végrendeletével gondoskodik a szeretteiről, a Mirard házaspártól azonban távol állott, hogy ezt sűrűsre, vagy halálát kívánja a jó néninek. Mindazonáltal igen kellemesen fogadták Pondetné minapi táviratát, melyben magához hívja őket a végrendeletnek előtti való elkészítése végett. Mirardék a legközelebbi vonattal beutaztak Párisba, az állomáson kocsit fogadtak, hogy ezzel is gyorsabban érjenek Pondetné lakására. A kocsi ugyan elég gyorsan hajtott, de Mirardék mégis elkéstek. A mikor be akartak menni a lakásba, csengetésükre semmi választ nem kaptak, nem mozdult senki. Újból meg újból hasztalan kísértették meg a lakásba való jutást. Végre is egy lakatos segített rajtuk, a kít, rosszat sejtve, a közelből felhívtak. A mikor nagynehezen bejutottak a lakásba, az öreg Pondet asszonyt haldokolva találták. Gyorsan orvost hívtak, de a legodaadóbb fáradozás sem tudta már életben tartani, meghalt a nélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna. Mintha a sors iróniája volna, akkor lépett be a közjegyző is, akit a végrendelet megírása végett rendelt oda az öregasszony, majd egy biztosító intézeti tisztviselő is eljött az öregasszony érváradékából 850 franknyi havi összeget átadni: mindez azonban később jött. A jó Mirardék az örökség helyett csak az emlékekkel gazdagabban távoztak és visszatértek kis falujukba, Palaiscauba.

— **Fényképészeti készülékek műkedvelőinek.** Mindazoknak, a kik a fényképészet, a legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Mol. cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udv. szállító 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességeit áruháza, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küld el bérmentve a cég.

— **Bolhák.** svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere Vojtek és Welsznel Aradon. 112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Kifosztott háztulajdonosnő. A múlt hónapban írtunk özv. Dutkiewicz Tamásnének az esetéről. A jómódú asszonyról, kinek háza is volt Budapecsten, az Óriás-utcában, tudták az ismerősei körében, hogy kissé gyengelméjű és ezért könnyen lehet befolyásolni. Ezt a körülményt aztán a maga javára igyekezett kihasználni Mátay Gyula, aki vele az utolsó időkben ismerkedett meg s igen jól értett ahhoz, hogy az egyedül álló asszonynak a kedvében járjon. Mátay, aki különben feleséges ember, lassanként a bizalmasa lett Dutkiewicznek, akit arra is rá tudott venni, hogy kétemeletes házat eladja. Alig jutott a pénz Dutkiewicz kezébe. Mátay meghívta vendégségbe az ő vidéken lakó szüleire, a zalamegyei Nováta községbe. Itt pedig elszedte apránként az egész pénzét, utóbb pedig orvosi bizonyítványt szerzett arról, hogy Dutkiewicznél elmebajos s a közeli Pécsre, az örültek házába bevittette. — Közben Dutkiewicznek Budapesten élő nevelőanyja, özv. Döbler Antalnén Mátay Gyula ellen sikkasztás büntette miatt följelentést tett Nagykanizsán. A nagykanizsai vizsgálóbíró elrendelte a fenyítő zárlatot Mátay Gyula vagyonára és azt foganatosították is. Találtak pedig Mátay Gyulánál egy 2600 koronáról szóló takarékkönyvet és 9000 korona értékű ékszert. Azóta hetek múltak el s most, a bíróság közbelépésére Dutkiewiczét elbocsátották a tébolydából, mert bár gyöngelméjű, gyógyintézet kezelésre

szüksége nincs. Egyébként a bűnpör Mátay ellen tovább folyik, a vagyonára pedig bűnügyi biztosítási végrehajtást rendeltek el. Dutkiewicz a kellemetlen kalandja után visszament a fővárosba.

NAPIREND

Augusztus 25. Szombat. Róm. kath. naptár: Lajos. — Protestáns naptár: Lajos. — Izraelita naptár: Sabbat, Sőt 1. Perék. — Görög-keleti naptár (augusztus 12.): Anicét és Fot. — A nap kél 5 óra 8 perckor, lejjengszik 6 óra 55 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, zivatarok.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelőintézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor udván délelőtt 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órákor.

Augusztus 25. A magyarvárosi polgári jótékony célú asztaltársaság táncmulatsága (Cserebogár-vendéglő.)

Augusztus 27. Az aradi turista-egyesület választmányi ülése este 6 órákor (Vadászkürt)

Szeptember 2. A pankota és vidéke kereskedők egyesületének közgyűlése délután 2 $\frac{1}{2}$ órákor (Fehér Kereszt.)

Szeptember 8. A magyar szent korona országai vasutas szövetsége aradi kerületének népnépelye (Város-llget.)

Szeptember 16. Evangélikus bál (Központi Szálló.)

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 24.

Az eső cly kiadás, illetve bőséges volt az egész országban, hogy mindenfelé megelégték. Egyik-másik helyen — habár rövid időre is — akadályt gördített a visszamaradt cséplési munkálatok elé.

A gabonaüzlet a rekord-termés hatása alatt áll s lanyha maradt.

A hozatalok mindinkább nagyobbodnak, a forgalom élénkül.

Elkelt a mai hetipiacon:

3500 mm. uj buza 12 80—18.00.

200 mm. uj árpa 10.60—10.80.

200 mm. uj rozs 10 50—10.60.

Zab 11.50—11 80

Névl. jegyzés uj tengeri 18.00.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 24

Amerika $\frac{1}{2}$ magasabb. Kínálat és vételkedv korlátozt. Elkelt 15,000 méterméza tartott áron. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.16—7.17
Áprilisi buza 1907-re	7.45—7.46
Rözs októberre	6.09—6.10
Zab októberre	6.47—6.48
Uj tengeri 1907-re	5.15—5.16

Statisztika 5 órákor.

Buza októberre	7.20—7.21
Áprilisi buza 1907-re	7.49—7.50
Rözs októberre	6.08—6.09
Zab októberre	6.49—6.50
Uj tengeri 1907-re	5.16—5.17

Irányzat szilárd.

Zárk. 3 órákor.

Osztrák hitelrészvény	668.50
Magyar hitelrészvény	806.50
Magyar koronajáradék	95.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény 671.—	
Déli vasút	161.75
Leszámitolóbank részvény	513.50
Magyar jelzálog hitelbank	517.50
Rima-Murányi vasúti részvény	575.50
Városi villamos vasút részvény	581.50
Orosz járadék	80.10
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	—
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúban	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 24. —

Magyar elrendelt: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 112—113 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogrammon súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 116—118 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 121—122 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 126—137 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 118—120 fillérig; közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

CSARNOK.

Márta.

— Egy miszantrop levelestárából. —

Irla: Hajdu Gyula.

Levelet írok magának, megszólítás nélkül. Mert ez a megszólítás nálam nem lehetne egyszerű, odavetett udvarassági kitétel, maga is többre magyarázná azt, én sem minősíthetném ennek, vagy illeszminek. Ha a szokott udvarasság megszólítását használnám, hazudnék, ha meg úgy bökönék, amint ezveim, érzelmim dik-tálják, akkor tán többet árulnék el, mint szeretnék. Egyelőre legalább nem akarok annyit elárulni, mert utóbb is még azt hiszem, hogy most már feladtam a csatát, most már nem bírom tovább az ellenálást, hanem felidézem emlékezetében a hívó szót, a nemrég elhangzott hívó szót, amely — nem tagadhatom — oly lágyan, oly kellemesen, behízelgően csengett a maga ajkáról és megadom rá most a feleletet: Megadom magam, jövők. Megadom magam, tiéd vagyok.

Ne gondolja, hogy itt tartok. Ne gondolja, hogy ez a feleletem ma és ha abban a reményben írta nekem levelét, hogy ha most előáll kérdésével és kérésével, ezt a feleletet kapja tőlem, akkor fel kell világosítanom: édes barátom, maga csalódott. A maga Márta barátnője nem tart még ott, hogy egy kinyújtott mentő kézbe kapaszkodjék. Nem tart ott, mert idáig nem vihette az ö egyénisége, az az egyéniség, amely el tud viselni bánatot, keservet, de megáláztatást soha!

Hiszen változtak is azóta az idők. Nagyon változtak, sokat változtak. Csak maga, úgy lát szik, nem változott semmit. Amikor közeledett felém, amikor a mi jó, öröknek fogadott barátságunk támadott és megerősödött, akkor még Márta voltam. Egyszerűen csak Márta. Vagy ha úgy tetszik, a maga Mártája. Vagy így sem bántom: a te Mártád. Hiszen akkor, úgy néha, ekszalált pillanatban még tegezett is engem. Emlékezik rája, milyen bohó is tud lenni egy férfi. Valahányszor szépen szoltam magához, mindig a kezemet csókolta és számlálta, olvas-ta a kézcsókokat. Mikor aztán kerek szám lett belőlük, huszonöt vagy ötven vagy száz, akkor jubileumot követelt és ennek megünneplésére valódi csókot.

Milyen bohó is tud lenni a férfi, ha egy gyenge nő mellett állagyl. És én nem tagadtam meg a jubilást, megkapta a kért csókokat, melyekről azt állította, hogy boldoggá teszi, pedig lángoló szeme árulta, hogy a csók csak fokozta a kielégíthetetlen vagy szomjúságának boldogtalanságát. Ami aztán kezdetben csak ilyen jubileumi alkalmakkor járta, azt később minden különösebb alkalom nélkül is megkövetelte és én nem ellenkeztem. Kezdetben áttattuk egymást a naiv hazugsággal, hogy csak játszik, csak jubilálunk, később felesleges volt ez a hazugság, hiszen tudtuk mindketten, hogy nem játszik, hanem szeretünk. Ugy-e ekkor nagyon, de nagyon jó barátságban éltünk egymással? Szinte fáj azért, mert ennek végének kellett lenni. Most már, érettebb tapasztalatokkal, magam is belátom, hogy ez az állapot, a csók korszaka nem lehet tartós, nem lehet állandó. Annak fejlődni, kialakulni kell. Vagy teljesen megszakadni, megsemmisülni. Ez lett a mi sorsunk is. Kialakulni, tökéletesülni az a vonzalom nem tudott, tehát megszakadt, egy erőszakos, egy hirtelen mozzanat következtében.

Ez pedig az volt, hogy én férjhez mentem.

A maga felesége nem lehettem. Nem volt abban a helyzetben, hogy nősülhetett volna és én számoltam ezzel. Nem tagadhatom, szerettem és bizony nagyon erős józanság vett rajtam erőt, midőn elhatároztam, hogy mégis más felesége leszek, akit pedig nem szerettem, akihhez annyi vonzalmat sem éreztem, amennyivel barátom lehetne. Pedig váltig íntett:

— Márta, gondolja meg. Nem tudja még, mit jelent az, egy olyan férfi karjaiba temetkezni, akihez nem a szerelem ereje, hanem a forma erőszakja visz. Ez a legmélyebb temető, melyből aligha van feltámadás.

Most már megtudtam, mit jelent az. Most már megismertem ezt a mélységes, kiellen temetőt. Most már le is mondtam a feltámadás reményéről.

De azért ne ítéljen el. Az a bánatos malicia, mely leveléből kirl, higgye meg, igaztalanul sért, de lehet, ha ezt nem találom benne, talán válasz nélkül hagyom sorait. Nem érdemlek semmi gáncsol, vád jogosan nem illethet, ha büszkeségem nem tiltaná, azt mondanám, sajnálatot érdemlek csak, de nem elítélést. Egyetlen bűnöm, hogy gyenge voltam. Gyenge voltam akkor, midőn nem volt bátorságom a maga szavát követni és gyenge voltam akkor, midőn elfogadtam a férfikezét, melyről azt hittem, a pokból ment meg, pedig egy másikba, még kegyetlenebbbe, még elviselhetetlenebbbe rántott. Emlékszik-e még rája, azon a csendes boros estén, midőn egymás mellett ültünk, elmerengve és szomorkodva a természet szomorkodásával, maga olyan bánatos szemekkel tekintett rám és szinte félve kérdezte:

— Igaz hát Márta, elhagy?

— Igen elhagyom. Ne kérdezzen okot, ne kérdezze, mit érzek, ne kérdezzen semmit. Férjhez megyek, mert ezt jobbnak látom.

S maga mélyen elszomorodott, pedig engem fojtogatott a zokogás, de nem árulhattam el, hogy menekülök, hogy mentsvár nekem a házasság. Hiszen leánykorom utolsó éveivel valóssággal kinszenvedésekkel voltak telítve. Haragban voltam anyámmal, haragban voltam egész családommal. Maga miatt, mert tudták, hogy maga nem nősülhet, azt akarták tehát, hogy szakítsak és nekem nem volt ehhez szívem. Pereskedés, zsűrölődés várt rám minden nap, most már mindegy lett volna, ha szakítok is magával, a haragot ez nem enyhítette volna. Nem bírtam tovább viselni ezt az életet. Menekültem tehát egy másik pokolba, melytől azt reméltem, hogy enyhülést ad.

Akkor nem tudta mit érzek, ha tudta, sem hitte volna. Nemcsak elfordult tőlem, de megvetett. Igenis, láttam tekintetének szomorúságán átcsillanni a legmélyebb megvetést, mely ellen tiltakozni, vagy épen védekezni nem volt erőm. Pedig láthatja, igaztalanul sujtott a megvetés, amely talán azt vélte, hogy kegyetlen, szívtelen vagyok, csak hazudtam a szerelmet, melyet eltaposok előnyösnek ígérkező házasság kedvéért. Pedig a szerelem ekkor tán még nagyobb volt bennem, mint valaha. Most, midőn úgy éreztem, hogy el kell szakadnom, midőn tudtam, hogy a döntő lépést tettem meg ezen szerelem lerombolására, ekkor az valóssággal szenvedélylyé fokozódott bennem, nem csak évitett, de gyötört, marcangolt, valóssággal fájdalmat okozott. Ha ekkor nem megvetéssel fordul felém, hanem ekkor követeli annak az ellenálhatatlan vágyának kielégítését, melyet azeiótt annyiszor hangoztatott hiába, ekkor nem tudtam volna ellenállni — két nappal az esküvőm előtt. Mert ebben a pillanatban messzebb tartottam már a csók korszakánál, ez már az önfeladti szeretet frázisa volt.

(Vége következik.)

Mindenütt kapható

*Targ-
Léle* **Kalodont**

nélkülözhetlen fog-orom, 3945
a fogakat tisztán, fehéren és egészségesen tartja.

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 24 —

Központi szálloda. Huchthausen Vilmos magánzó Budapest. — Grünberger Mór utazó Budapest. — Erős Ede igazgató Budapest. — Wendauer Róbert utazó Budapest. — Komlós Gyula utazó Budapest. — Springer József utazó Makó. — László László orsz. képviselő Iglód. — Padly Aladár festőművész Budapest. — Dárdai N. tiskár Budapest. — Turansky Tivadar birtokos Munkács. — Kabody Károly főmérnök Budapest. — Kraul Gyula technikus Budapest. — Lengár Mór magánzó Budapest. — Szvoboda József magánzó Budapest.

Pannonia szálloda. Niedermayer János főbírtokos Elek. — Fizegyeán János földművelő Tauc. — Motorka György földbirtokos Lugozó. — Baksay József tanár Szeged. — Kalcunaru Péter dr. ügyvéd Orsova. — Tóth Imre kereskedő Szeged. — Havelics Béla magánhivatalnok Budapest. — Szé-

beczky Jenő mérnök Budapest. — Kardos Ignác kereskedő Mezőhegyes. — Szolga András hivatalnok Békéscsaba.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátaink és ismerőseink, a kik felejtethetetlen drága halottunk

Kwitschala Henrik ur

elhalálózása alkalmából részvétüket kifejezni szívesek voltak, fogadják ezúton is hálás köszönetünket.

Arad, 1906. augusztus 24.

2220

Kwitschala-Ilits családok.

Nyílt levél

Szabó Kálmán ur,
a Pannonia szálló bérletjének

Arad.

Tudomására adom, hogy Szabó Vince, a „Kisplpa“-vendéglő tulajdonosának én szereztem meg a világhírű eredeti Pilseni sör kizárólagos elárusítási jogát, tehát eredeti Pilseni sörforrás sört fog kimérni. Ha visszagondol, talán nem fogja kétségbe vonni, hogy a maga jogának eléréséhez talán még én is tettem egy lépést. — Ő könnyen felejt?! —

Mezjegyzem, hogy csak addig tündököl a hold, míg a nap helyére ér.

Tisztelettel

Herold Rezső,
volt házigazdája.

2209

**MAGYAR
GYÁRTMÁNYU
„ÁRPÁD”
RAJZESZKÖZ
A LEGJOEB
ISKOLAI KÖRZŐ**

Gyártja: SZÉNÁSV BÉLA

rajzeszköz- és papírnemű-gyára

Budapest, IV., Ferenczyek-tére 9.

1327

Bor és pálinka

nagykereskedés alapítására különösen alkalmas **nagy beltelek**
— (ház, udvar, kerttel) —

Ménesen,

továbbá kitűnő fekvésű parlag-

SZÖLLŐK
eladók.

Bővebbet Vojtek Alajos urnál Aradon. Vojtek és Weisz cég. 2110

* Az ezen rovat alatt közzétettért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

A minis. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy falu

Térkép

108-144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára 10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

Kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha a készlet elfogy, úgy többé nem lesz az így potom áron beszerezhető.

Magyar Királyi Államvasutak.

Nyári menetrend.

Érvényes 1906. évi május hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Szv. I-II	Gy. I-II	Szv. I-II	Gy. I-II	Táv. I-II	Szv. I-II	Táv. I-II
Arad	5-09	8-18	11-25	4-16	4-51	9-30	
Sofronya	5-25		11-41		5-08	9-46	
Kurtics	5-37	8-36	11-55	4-36	5-25	10-08	
Lökősháza	5-53		12-10		5-44	10-24	
Bánhidai major	5-58		12-16		5-51	10-29	
Országút	6-02				5-56		
Kétegyháza	6-10	9-00	12-26	4-59	6-02	10-40	
Kigyós	6-11	9-01	12-34	5-00	6-03	10-41	
Békés-Csaba	6-24		12-47		6-11	11-16	
Békés-Pöldvár	6-35	9-19	12-59	5-17	6-21	11-27	
Mezőberény	6-43	9-23	1-29	5-20	6-27	11-33	
Gyoma	6-56		1-42	5-31	6-38	11-53	
Mezőtar	6-57		1-44	5-32	6-39	11-54	
Pusztá-Pó	7-07	9-42	1-54		6-49	12-11	
Pusztá-Tenyő	7-31	10-02	2-18	5-48	6-47	12-40	
Szajol	7-36	10-07	2-25	5-54	6-53	12-47	
Szolnok	8-02	10-29	2-53	6-22	7-01	1-17	
Békés-Csaba	8-03	10-30	3-05	6-23	7-02	1-18	
Kétegyháza	8-27		3-28		7-26	1-47	
Kigyós	8-39		3-42		7-38	2-02	
Békés-Pöldvár	8-52	11-00	3-56	6-34	7-51	2-16	
Mezőberény	9-10	11-12	4-19	7-07	8-09	2-34	
Gyoma	9-17	11-19	4-24	7-12	8-14	3-05	
Pusztá-Tenyő	9-44	11-35	4-46	7-35	8-27	3-27	
Pusztá-Pó	9-49	11-36	4-49	7-38	8-32	3-32	
Szajol	10-08		5-05		8-51	3-51	
Szolnok	10-19		5-17	8-12	9-02	4-02	
Békés-Csaba	10-47		5-43	8-37	9-30	4-30	
Kétegyháza	11-04		5-59	8-41	9-34	4-34	
Kigyós	11-17		6-11	8-49	9-38	4-38	
Békés-Pöldvár	11-31		6-25		9-52	5-08	
Mezőberény	11-39		6-33		9-58	5-16	
Gyoma	11-46		6-41		10-05	5-27	
Pusztá-Tenyő	12-11	12-59	7-08	9-25	10-12	5-34	
Pusztá-Pó	12-17		7-11		10-18	5-40	
Szajol	12-25	1-10	7-20	9-35	10-26	5-50	
Szolnok							

Budapest-Arad.							
Állomások	Táv. sz.	Gy. I-II	Szv. I-II	Gy. I-II	Szv. I-II	Táv. sz.	Gy. I-II
Budapest kpu.		7-25	8-00	2-12	12-20	10-16	
Kőbánya felső p. u.			8-10		12-30	10-26	
Rákcs		7-37	8-17	2-13	12-37	10-33	
Maglód			8-44		1-18	10-40	
Gyömrő			8-52		1-26	10-48	
Mende		8-04	9-00		1-36	11-18	
Süly-Sáp			9-11		1-52	11-24	
Tápló-Szeles			9-21		2-07	11-34	
Nagy-Káta			9-41	3-04	2-32	11-59	
Tápló-Szeles			9-58		2-52	12-12	
Tápló-Györgye			10-09		3-04	12-23	
Ujváscs		8-59	10-24		3-21	12-37	
Szolnok		8-59	10-27	3-36	3-41	12-38	
Szajol	2-55	9-16	10-50	3-53	4-07	1-03	
Pusztá-Tenyő	3-15	9-23	11-09	4-00	4-14	1-15	
Pusztá-Pó	3-37	9-36	11-23	4-18	4-33	1-28	
Mezőtar	3-53		11-36		4-47	2-02	
Gyoma	4-22	10-04	12-05	4-42	5-25	2-28	
Mezőberény	4-25	10-05	12-10	4-43	5-26	2-29	
Békés-Csaba	5-13	10-28	12-33	5-02	5-55	3-07	
Kétegyháza	5-28	10-34	12-40	5-03	6-08	3-18	
Kigyós	6-07		1-04	5-22	6-23	3-39	
Békés-Pöldvár	6-20		1-13	5-30	6-37	3-47	
Gyoma	6-23		1-15	5-32	6-40	3-50	
Mezőberény	6-42	11-11	1-28	5-43	6-49	4-01	
Békés-Csaba	7-09	11-13	2-05	5-55	6-57	4-13	
Kétegyháza	7-24		2-17		7-12	4-28	
Kigyós	7-43	11-30	2-29		7-31	4-40	
Békés-Pöldvár	7-47	11-30	2-34		7-35	4-44	
Gyoma	7-58				7-46	4-55	
Mezőberény	8-03				7-51	5-00	
Kétegyháza	8-13		2-51		8-01	5-10	
Kigyós	8-36	11-54	3-05		8-24	5-33	
Békés-Pöldvár	8-51		3-15		8-39	5-48	
Gyoma	9-10	12-12	3-29		8-58	6-07	

Arad-Török.							
Állomások	Táv.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.	Táv.	Gy.
Arad	10-19	12-22	2-50	4-02	7-04	5-51	6-35
Glogovács	10-33		2-44	4-13		6-09	6-46
Mondorlak	10-43		2-53			6-18	
Gyerekképes	11-10		3-13	4-35		6-28	7-06
O-Paulis	11-19		3-20			6-37	
Paulis	11-31		3-33	4-46		6-49	7-18
Baracska	11-38		3-39	4-51		6-55	7-21
M. Radna	11-50	12-56	3-49	4-59	7-25	7-03	7-29
Milova-Odvos		12-57		5-09	7-28	7-04	7-34
Konop				5-24		7-14	7-44
Bersova				5-40		7-34	7-54
Soborsin	1-50		6-02	8-08		8-08	1-08
Zám	2-09		6-22	8-28		8-28	1-28
Mar. Illye	2-31		6-42	8-48		8-48	1-48
Déva	2-58		7-02	9-08		9-08	2-08
Piski	3-07		7-11	9-17		9-17	2-17
Szászváros	3-32		7-36	9-42		9-42	2-42
Alvincs	4-01		8-05	10-11		10-11	3-11
Gy. Iszéri	4-10		8-14	10-20		10-20	3-20
Török	4-27		8-31	10-37		10-37	3-37

Török-Arad.							
Állomások	Szv.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.	Táv.	Gy.
Török	3-33	3-55	8-55	2-00	8-18		
Gy. Iszéri	3-55	4-23	9-20	2-28	8-41		
Alvincs	4-23	4-51	10-06	2-56	9-09		
Szászváros	4-51	5-19	10-34	3-24	9-37		
Piski							
Déva							
M. Illye							
Zám							
Soborsin							
Bersova							
Konop							
Milova-Odvos							
M. Radna							
Baracska							
Paulis							
O-Paulis							
Gyerekképes							
Mondorlak							
Glogovács							
Arad							

Arad-Temesvár-Józsefváros.							
Állomások	Szv.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.	Táv.	Gy.
Arad	6-15	12-17	5-00				
Uj. Arad	6-26	12-28	5-21				
Nemeth-Ságh	6-43	12-44	5-47				
Vinga	6-55	12-56	6-14				

Sajáttermésű nemesfajú sárga és görög dinnyéit

ajánlja 1991

Hámory gazdaság

ARAD,

Deák Ferencz-utca 3, az udvarban.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű köz-
ség tetszés tudomására hozni, hogy
budapesti cipész-műhelyemet

Aradra, Deák Ferencz-utca 39. szám
alá helyeztem át.

Több évi működésem által a fővá-
rosban, azon kedvező helyzetben vagyok,
hogy igen t. rendező a mi den igényeinek
megfelelhetek, midőn a legmodernebb
munkát a legjutányosabb ár mellett el-
készíthetek. 1942

Kérem az igen t. közönséget egy pró-
barendelessel erről meggyőződni és engem
becses pártfogásával támogatni.

Valódi Szérvó fűzős cipő 13 kor.

Kiváló tisztelettel

Fried Ignác,

budapesti férfi- és női-cipész.

485—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a városi szin- és bérház-
épület kapubejárát és lépcsőház
festési munkálatainak elvégzésé-
ért folyó évi augusztus hó 27-én
d. e. 10 órákor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 250 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapírokban

Az árlejtésen részt venni csak
írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-
n az árlejtés megkezdése előtt nyu-
jtandók be, s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árlejtési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székeinek 1906. évi augusztus hó
21-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.

aljegyző.

16771—1906.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi mi-
nister ur 89508—1906 szám kör-
rendelete nyomán közhírré tesszük,
hogy az oklevéllel nem bíró gaz-
datisztek részére engedélyezett
vizsgálatra vonatkozó szabályzat
az érdeklődők által levéltárunkban
megtekinthető.

Ezen szabályzat értelmében a
vizsgálatok megtartása, az 1906—
1907. évi téli időnyire újból enge-
délyeztetett,

Arad, 1906. évi augusztus hó 18.

A városi tanács.

Vendéglő és sörcsarnok megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy az
igazságügyi palotával szemben, az új
luth. bérházban egy a kor modern
igényeknek mindenben megfelelő

sörcsarnokot

nyitottam.

Kitűnő jó magyar konyha. Na-
ponta friss csapolású kőbányai
sör, friss villásreggeli és hideg
felvágott kapható.

Tisztán kezelt italokról, vala-
mint pontos kiszolgálásról gondos-
kodva van. — A m. t. közönség
b. pártfogását kérve, maradtam ha-
zafias tisztelettel

Zámbó Samu,

1277

vendéglős.

Mezőhegyesi cukorgyár

teljes üzemét

hétfőn megkezd,

ahol könnyű kézimun-
kára

napszámosok

16 évesektől felfelé napi
két koronáért

felvétetnek.

Halász-utca 16. sz. alatti

családi

lakóház:

6 szoba, fürdőszoba és mel-
lékhelyiségek, mindenütt gáz-
és vízvezeték, gyönyörű par-
kírozott udvar, mellette gaz-
dasági udvar és a Hajó-utcaig
terjedő gyümölcsös kert,

november 1-re kiadó.

Bővebbet ugyanott és a tu-
lajdonos, Balla Alajos gázgyári
igazgatónál. 2201

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható
ártalmatlan szappan, mely a bőrt tisztítja, meg-
szépséget, kiűti a pórpontokat, májfolto-
kat, pattanásokat, kiűti a bőrből a szennye-
ződéseket, és mindennemű bőrbaj ellen. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után
erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 8881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

A hölgyek legszebb díszé

a fehér és tiszta arczbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használata által.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot
egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hőlgypor fe-
hér, rózsaszínű vagy krém színben doboza 1 K. 20 f.
Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól!

A bevásárlásnál csakis Hajós-féle Aradi
készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

8881

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

továbbá Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Völgyes Kálmán 2767-
szertéren, valamint a Völgyes és Wéber drogeriájában.

Főraktár Aradon

Földes Kelemen gyógytárában.

Arad szab. kir. város által segélyezett

ARADI ZENE-CONSERVATORIUMBAN

mint az országos m. kir. zeneakadémiára előkészítő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások szeptember hó 1-től mindennap d. e. 9—12-ig, d. u. 4—6-ig tartatnak.

TANÁRI KAR:BAYER BETTELHEIM IDA (felügyelőnő, zongora és zeneelmélet.
KISS JANKA, czímbalom.
KLEIN SÁNDORNE zongora.MÜTTERMÜLLER JÓZSEF, (igazgató) gongor-
donka, zongora és kamarazene.
MÜTTERMÜLLERNE LENGYEL ERZSI, zongora és zene elmélet.SPERBER FRIGYES, (igazgató) hegedű, mély-
hegedű és zenekar iskola.
UNGER MUR, (igazgató) hegedű, zongora és
zenekar iskola.
WEIHART AURORA, magán ének.

Tandij havonként: az alsó osztályokban 10 kor., fuvóhangszer 6 kor. Előre fizetendő.

2149

BEIRATÁSI DIJ: 6 KORONA.*Az igazgatóság.***Buder Ferencz**

2165 rőfös üzletében

Belényesen,

(Bihar m.) felvétetik

két fiatal rőfös kereskedő

segéd

kik a román nyelvet is teljesen birják. Kik az állást elnyerni óhajtják küldjék be ajánlataikat fenti czéghhez.

Az 1902. évi versenyző ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi makiéi ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos áramra berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállít kitűnő, legújabb rendszer szerint készített

pneumatikus orgonákat

bármily nagyságban a legolcsóbb árak mellett.

Javítások, átalakítások és hangolások átvételnek, olcsón és kitűnő szakértelemmel eszközöltnék.

Bővebbi felvilágosítással és költségvetéssel szívesen szolgálok.

Az 1896. évi kiállításon a nagy millenniumi éremmel kitüntetve.

Telefon 556.

Tüzifa

kartellen kívül

Első osztályú bükkhasáb tűzifa
Waggononként jutányos áron kapható**Szilágyi és Társa**

2167 czégnél

Arad, Boros Béni-tér 15. szám.

(Dengi ház.)

Egy gyakornok
azonnali belépésre kerestetik.**Magyar Szabadságharc Története.**

Az 1848—49-iki szabadságharc legérdekesebb leírása.

..... IRTA:
GRACZA GYÖRGY.**5 hatalmas nagyalakú kötetből áll.**

A tudós közértelemével és kritikájával, de a hazafi lelkesedésével megírt mű, melynek képi egész műveletét teszik a szabadságharc emlékeinek. Okiratok és levelek hűhatalmának gyűjteménye. A szabadságharc idejében készült kiáltványok és egyéb nyomtatványok tára.

Minden hely, épület és szereplő egyén meg van örökítve benne.

Ára a budai honvédszobor-dombornomáru másával díszített remek kötésben 70 korona.

Havi részlet 4 korona.**Előfizetési-iv!**

Kölemen D. és Társa könyvkereskedése Budapest, IV. Reáltanoda-utca, eszenél megrendelem Gracza György A Magyar Szabadságharc Története című művét, a mely 5 hatalmas nagyalakú kötetből áll. A teljes mű ára a budai honvédszobor-dombornomáru másával díszített remek kötésben 70 korona és 4 koronás havi részletfizetésre szálthatatik. A részletet a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én fizetendőek mindaddig, míg a mű teljes vételára kifizetve nincs. A részletet be nem tartása esetén a folytatódó kötetek a részletet pótlásáig visszatartottnak; a lejárt és le nem fizetett részeket a cségnél jogában áll, a portóköltség hozzászámítása mellett postai megbízással bevezetni. A részletet elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű teljes vételára esedékesé válik. A vételár első részlete a mű szállításkor utánveendő.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul vevem, külön kikötést nem teszek és a fentiek alapján eszenél megrendelem a fentnevezett munkát _____ koronás vételárért, a teljes mű átvételének hiteltámasztása mellett, fizetendő havi _____ koronás részletekben a rendelés keltétől kezdődőleg _____ könyvkereskedésnél.

Szállítási megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és lakos: _____

Név és állás: _____

Az EL. Előfizetési 30. tételre ártalmatlanul helyettesítem.

Tudok
elvé-
tel-
támaszt-
ást

APRÓ HIRDETÉSEK.

Akinek

ismerettség hiány

háztartásra,
sevelőre,
szőlővetőre,
kőnyelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárura,
vinczellőre,
kerékszóra,

kulcsárura,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodasszolgára,
pénzbosszúra,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

mindenekelőtt vétel vagy bérbevételek szék-
jából keresi;

Aki

eladni kíván

szőlőt,
szőlővetőt,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbeadni kíván

bérleket,
házi-
vadászterü-
leteket,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

valamely állást betöltőnek kíván: legelő-
sabban és csóit, ha az

"ARADI KOZLONY"

kísérletet

rovatát kiegészíti.

Befözni való őszi barack

kapható Perényi utca 2. szám
alatt. 2208

Új találmány!

A szabadban leásott, levert és le-
fektetett fatárgyakat az időjárás
káros befolyása, a fülledés, a kor-
hadás, a nagyfokú beszáradás —
a beépített fatárgyakat ezenkívül
még — a házi gomba képződése
és a szivósodás ellen nagyon tar-
tósan megóvó, olcsó, szagtalan és
az egészségre ártalmatlan fatelítő
szerek felfedezője és egy új telítési
eljárás feltalálója találmányának
finanszírozására tőkepénzes embert
keres — Címét közli a kiadóhi-
vat. 2207

Szőlőprés

használt három kosárral, 1 darab
Mayfarth-féle szőlőmalom bogyo-
zóval, 2 drb. tizenkét és 1 drb.
tizenhatsz haktos hordó jó karban
olcsón eladó. Popp Vilmos, Muszka-
Magyarad (pá'ya-udvar.) 2185

Jó családból való

fiut tanulól, fizetéssel felvesszünk.
Rosenblüh H. és Társa. 2199

Cséplőgarnitúra

8 as Clayton locomobil Ruston vagy
Marschall cséplővel, időse, gyárilag
javítva, továbbá egy fiatal 7-es
Hofherr készlet azonnal szállítható
Kovács Soma és Társa cégnek
Aradon. 785

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

151955—906. F. IV. szám.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthető küldemények a
vasúti üzletszabályzat 70. §-a értelmé-
ben az alább felsorolt állomások teher-
áru raktáraiban d. e. 9 órakor a kö-
vetkező napokon fognak azonnali kész-
pénz fizetés mellett nyilvános árveré-
sen eladatni.

Állomáson	1. é. augusztus hó
Pápa	28-án
Kolozsvár	29-én
Nagyvárad	29-én

Budapest, 1906. évi augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Csodásan és rögtön hat
lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer

Ha ezen folyadékkal naponta egy-
szer megnedvesítjük a lábakat, ak-
kor kétszeri alkalmazás után telje-
sen és biztosan megszűnik a cipők,
illetőleg a lábak undorító bűze.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár: 3871

G. Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Arad, Deák Ferencz-utca.

Intelligens izr. családnál

liceum közelében 2—3 iskolás fiu
teljes ellátásra felvétetik. Bővebbet
Silberberg féle üzlet, Petőfi-utca
14. sz. 2198

Lampionok

20 fillértől, confetti és serpentin
kapható Ingusz I. és Fia könyv-
kereskedésében Aradon, Weitzer
János-utca. Telefon 517. 235.

MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR

A MOLL A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-
bajok, testi bántalmak, gyomorgörös és gyomorhív, rögzített székrekedés,
máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen
a jeles háztartás, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy
lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenytetnek.

Csak akkor valódiak, ha
mindegyik doboz Mollnak
védjegyét és aláírását tűn-
teti fel.

MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ

Moll feliratu ónozzattal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz ne-
vezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény,
csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb nép-
szer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

csak akkor valódi ha

mindegyik üveg Moll A. védjegyét
tünteti fel és „A
sóborzesz ne-
vezetesen mint
fájdalomcsillapító
bedörzsölési szer,
köszvény,
csusz és a meghűlés
egyéb következményei-
nél legismertesebb nép-
szer. — Egy ónozott
eredeti üveg ára 1 kor.
90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyer-
mek és felnőttek okserü bő ápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1-80 fill.
Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszékhely: 3804

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek.
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott ké-
szítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ÁRPAD
gyógyszertárban.

Csak még 2 napig!

CZIRKUSZ LIPÓT

Aradon, a Béla-téren.

Ma szombaton, augusztus 25-én este 8 órakor:

női disz-előadás.

Vasárnap, augusztus 26-án d. u. 4 órakor

nagy nép-előadás

ugyanolyan gazdag és válogatott műsorral, mint este lezállított helyárrakkal.

Felnőtteknek:

Gyermekeknek:

Pályaköltség	I. K. 50 f.	Pályaköltség	I. K. — f.
Zártarék	1 K. — f.	Zártarék	— K. 80 f.
I. hely	— K. 80 f.	I. hely	— K. 60 f.
II. hely	— K. 60 f.	II. hely	— K. 40 f.
III. hely	— K. 40 f.	III. hely	— K. 24 f.
Karzat	— K. 20 f.	Karzat	— K. 12 f.

Este 8 órakor rendes helyárrakkal:

Utolsó nagy bucsú előadás
disz-estély. 2211K. Lipót igazgató tiszteletére a legjobb műsor Aradon való tar-
tozkodásunk óta, mely 30 műsorszámából fog állani.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Őszi kelme ujdonságok

már teljes választékban raktárra érkeztek.

Finom angol és fekete szövetek 140 ctmr szélesek.

A n. é. közönség b. figyelmét felhívjuk azok megtekintésére.

Kiváló tisztelettel

Rosenblüh H. és Társa.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!